

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 960 Lej
Fél évre ... 480 Lej
Negyed évre ... 240 Lej
Havonta ... 80 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Szerkesztőség:
Arad, Acsev-palota.
Kiadóhivatal:
Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)
Sürgőny cím: Közlöny, Arad.
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.
Megjelenik naponta reggel.

Potemkin-pályázat.

Az Aradi Közlöny szerdai számában olvastam a városi tanácsnak Arad közúti közlekedéséről szóló tervezetének javaslatát. Aki elővasta a részletes tervezetet, szinte csodálkozó meglepetéssel gondolt arra, hogy mily hamar jutunk el végre mi, aradiak is, egy gyors és sok irányú városközi mozgási lehetőséghez. De ha nyugodt megfontolással tekintünk végig a tervezeten, akkor meg kell állapítanunk, hogy korai volt az öröm, mert úgy találjuk, hogy az a tervezet kivihetőség dolgában tulajdonképpen nem más, mint hüvelyi gyorsasággal felsorakoztatott piketúra egy potemkin-közlekedésnek.

Mint szülővárosomnak polgára és adófizetője, komolyabb mérlegelés tárgyává kell tennem azt a feltárt javaslatot, mely az évtizedek óta nyomoruságban sínylődő közlekedésünket akarja, gyors csapáson megoldás felé vinni. Nem vagyok közlekedésügyi szakember, de négy évtizedes gazdálkodási praxisomnak sok száz esete igazolta, hogy nem jó útja egy sokoldalú tervezetnek megoldását, egy ad hoc nyereséskedési célra alakulandó, szakértelmetlen és egyedül öncélja tekintetében fölényesen biztos társaságra bízni. Mert ugyan mi más volna egy ilyen komponens, mely ügyes autóbusszállalkozó, elsőrangú hozzáértő vasútépítő, szakértő villamos áramfejlesztő, ócskavaskereskedő legyen és azonfelül finansiális erőket is egyesítsen magában. A kiviteli lehetőségnek ezt a bizarr módját pedig csak azért választja a város, mert ez az ut egyszerűre felcímé a városi közlekedés egész elintézésének a kérdését és ezért kényelmesnek tetszik a város tanácsának.

Nézetem szerint, itt nagy a tévedés! Tiszta és világos, hogy a város vezetősége gyorsan beállítható autóbusszjáratokat, elsőrangú, működő kiépítendő villamosvasutat teremteni és a kisvasutat likvidálni akarja. Hálás elismeréssel konstatáljuk, hogy a városi tanács a mai gazdasági viszonyok között okosan megfontolva, kizárta még annak a lehetőségét is, hogy városi üzemenként akarná az új vállalkozás bármelyikét is létesíteni.

A város elsőrendű villamosvasutat akar építtetni, ahhoz nyilvános, külföldre is kiható pályázatot kell kiírnia, mely a speciálisan ilyen vasútépítéssel foglalkozó társulatokhoz a belső, továbbá Berlinbe, Párisba, Londonba, Milánóba, Wienbe, Prágába és Budapestre direkt vagy a követségek útján, az ilyen elsőrangú vállalatokhoz eljut. Ezek néhány évtizedes koncesszióért megépítik a villamost. A város a megváltás időközbeni módozatait megállapítva — évi jövedelmét jegyadóban szedve — ellenőrizné az üzemet és kikötné a maga részére, hogy az üzemet a koncessziós idő alatt bármikor megválthatná. Miután a kárunkon sokat tanultunk, nem váránk ezzel az utolsó évig, hogy mint a gázgyárnál, hasznavehetetlenül lyukas csőhálózatot, vagy a lóvasutnál foghíjas lovakat és Noé-bárcákat vegyünk át.

Azért kellene a villamosra külön pályázatot kiírni, mert elsőrangú vasútépítő vállalatok, nem foglalkoznak autóbussz üzemekkel. Ha pedig igen, akkor saját érdekükben fognak a lukratívabb üzemmággal foglalkozni, ami valószínűleg ismét nem jelentené a város érdekét, amit sokasom szabad szem elől tévesztenünk. Az autóbusszjáratoknak megindítását azonban mi

sem akadályozza. Láttuk a példát. Vállalkozó van elég. Jövedelmet is jelent a városnak, minden lekötöttsége nélkül és azonnal beszimethetné a deficitos kisvasut járását is, ami nagy anyagi előnyt jelentene a város háztartására. A kisvasut felszerelését és mozdonyait nem kellene a generális koncesszió-tulajdonosoknak végelpusztításra bérbe átengedni, hanem kellő időben és módon eladni. A sok

erdélyi erdővállalat és bánya a mozdonyokat — melyek csak odaválók — és a sineket pénzért vagy fáért — bizonyára jó értékben megvenné.

Tudom, hogy nincs jogom ebben az ügyben többre, mint amit a lelkismeretem és legjobb tudásom diktál. De ezt elmondottam a fentiekben.

Deutsch Andor.

Milyen változások lesznek a kormányban.

Trancu-lasi megmarad a kormányban.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójától.) A Cuvantul szenzációként közli, hogy Anibal Teodorescu főpolgármester lemondása a kormányelnök kívánságára történt, aki ugyancsak hasonló értelemben járt el Cudalbulval szemben is. Miután azonban Trancu-lasi Bucuresti főpolgármesteri tisztségéért nem

hajlandó tárcáját Cudalbulnak átengedni, — a lap tudni véli — hogy a kormányelnök egyéb megoldást fog találni a valószerűnek tartja, hogy Cudalbulnak a kereskedelem és iparügyi tárcát fogják átadni, míg Berlescu mint tárcanélküli miniszter maradna meg továbbra is a kormányban.

A párisi döntőbiróság első ítélete.

Megállapította a kártérítés jogosságát. — A kormány most sem ismeri el a bíróság illetékességét.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójától.) A párisi lapok a következő bucuresti-i tudósítást közlik: Hivatalos körök és a közvélemény nyugodtan fogadták a budapesti sajtó heves támadásait, a román parlament ama határozata ellen, amely felhívja a kormányt, hogy utasítsa el a párisi vegyes bizottság kompetenciáját a magyar optások perében. Hangsúlyozta, hogy ez a határozat távol áll attól, hogy a trianoni békeszerződést érintse, sőt kifejezetten azt követelte, hogy a szerződés szigorúan tekintetbe véssék. A magyar optások birtokainak kisajátítása, az agrárreform egy részét képezte, amely egész Románia területén végrehajtást nyert. Ez a művelet tehát nem tekinthető konfiskálásnak, vagy likvidálásnak, amelyek a békeszerződés 250-ik szakaszának második bekezdésében ütköznek. Ennek következtében Románia megjelent ugyan a köteles tisztelettel a vegyes bíróság előtt, de nem bocsátkozott érdemi tárgyalásba, csupán a bíróságnak a kérdésben való illetékességét vitatta és képviselője Millerand utján kezdettől fogva kijelentette, hogy fentartja magának az elhatározás jogát. A magyar kormány elismerte 1920-ban Párisban és 1923-ban Brüsszelben, valamint a népszövetség előtt is, hogy a békeszerződés nem tiltja az optások javainak közcélra való kisajátítását, ami nyilvánvalóan magában foglalja az agrárreform szociális szükségleteit: alattvalói számára csupán egyenlő elbánást kért azzal, amilyenben a román állampolgárok részesülének. A trianoni békeszerződés megengedte a magyar optásoknak, hogy megmaradjanak román földbirtokosoknak, de természetesen a román törvények keretein belül, ugyanazokkal az előnyökkel, mint a román földbirtokosok, de egyuttal ugyanazokkal a terhekkel és kötelezettségekkel is. Minden más interpretálás a magyar optások részéről túlzott és örökös privilégiumot biztosítának részükre román területen. Az agrárreformot és a kisajátítást Románia minden nagyobb földbirtokosával szemben alkalmazták, úgy a román, mint a más nemzetiségűekkel szemben, egyforma szabályok szerint, a parasztság érdekében. Semmiféle privilégiumot, vagy kivételt e tekintetben nem ismertek. A parlament egyhangú határozatának ez az értelme és az

mutatja kifejezésre, hogy Románia visszautasítja a döntőbiróság illetékességét olyan kérdésekben, amelyek tulmennek a trianoni békeszerződésen megállapított kereteken.

Ezzel szemben ugyancsak a párisi lapok a következőket jelentik: A mintegy 130 optás perből huszonötöt egyesített a bíróság és ezekben megtartotta a tárgyalást, amelynek első eredményeképpen ítéletet is hozott Kulnlnre nyug. kuriai bíró ügyében, aki kisajátított 600 holdas birtokának felét igényelte. A bíróság kimondotta az illetékességet és kötelezte a román államot, hogy két hónapon belül terjessze elő érdemleges védekezését. Az ítélet indokolásából már a per érdemére lehet következtetni, amennyiben a bíróság megállapította, hogy a békeszerződés 232. és 250. pontja kimondja, hogy magyar állampolgárnak joga van visszaállítást, illetve kártérítést kérni az esetben, ha azt állítja, hogy birtokát teljes ellenérték nélkül kisajátították. Ezen az első ítéleten ott van Cedererantz elnök aláírása mellett a magyar döntőbíró, Székács aláírása, a román bíró, Antoniescu azonban megtagadta az aláírást és így helyette is az elnök irta alá az ítéletet. A magyar kormány teljes súlyával latba vetette magát állampolgárai érdekében és egyebek között felkérte a legkiválóbb francia és angol jogtudósokat, hogy fejtsék ki véleményüket az ügyre vonatkozólag. A jogtudósok egyértelműleg megállapították a bíróság illetékességét és a magyar állampolgárok kétségtelen jogát a kártérítésre a békeszerződés és az anteakták alapján.

— Jorga hazatérése. Párisból jelentik: Jorga professzor, a hírneves román történész, a Sorbonnen tartott negyedik szabadelőadásán „Román diákok Franciaországban 1848. előtt” címen tartott érdekes előadást, amelyet ezuttal is nagyszámu közönség hallgatott végig. Beszédében Páris hatását igen szerencsésnek tartotta a román kultúra és nacionalizmus mélyebb élteljesztésére, amelyet különösen az évekig künnelt Cogalniceanu Mihály hírneves román költő-politikus terjesztett el itthon. Jorgának ez volt különben utolsó párisi előadása, amelynek végeztével a hallgatóság meleg ünneplésben részesítette a tudós professzort. Jorga február 20-án érkezik haza.

Manoilescu államtitkár hazatért.

Aradon keresztül utazott Bucurestibe.

(Arad, február 3.) Manoilescu államtitkár, aki tudvaleg Rómában tartózkodott a román-olasz kereskedelmi szerződés megkötése ügyében, kedden reggel elutazott Rómából. Eredetileg úgy volt, hogy hétfőn már megérkezik az országba, azonban az államtitkár a tiszteletére rendezett bucsubankettek miatt, csak kedden utazhatott el az olasz fővárosból. Az érkezés időpontjával együtt az utirány is változott, amennyiben Manoilescu államtitkár

nem Jugoszlávián keresztül jött, hanem Catinál lépte át a határt. Az utirány megváltoztatása azért történt, mert az államtitkárnak sürgősen Bucurestiben kell lennie, hogy a legfelsőbb gazdasági bizottság új elnökének átadja a bizottság ügyeit. Tegnap éjszaka haladt keresztül Manoilescu államtitkár inkognitóban Aradon, azonban nem szállt ki a vonatból, hanem megállás nélkül tovább utazott Bucurest felé.

Aradra hozták a nécsi ékszercsempészt.

A bucaresti-i rendőrség Aradra szállította a fővárosban letartóztatott Berger Elemért. — Szenzációs adatokat vár az aradi rendőrség Berger kihallgatásától.

(Arad, február 3.) Tegnap délután rendőri fedezettel Aradra szállították Berger Elemér ékszercsempészt, akit különféle szélhámosságok és csempészes vádjai miatt Bucurestiben letartóztattak. Berger Elemér neve először az elmúlt hónap végén szerepelt az aradi államrendőrségen, amikor — mint ahogy meg is írjuk, — egy névtelen bejelentés érkezett az aradi vámhivatalhoz, hogy egy Berger Elemér nevű ember több millió értékű ékszer csempészett át a határon és az ékszereket aradi kereskedőknek árultotta el. A vámhivatal a feljelentést áttette a rendőrségre, ahol laicu iránai rendőrség igazgató és Gurgiu Román rendőrkormányzó vitték kezükbe a nyomozást. Hamarosan megállapították, hogy Berger tényleg járt Aradon és több ékszerésznek árut adott el. Az ékszerezés szabályszerű számla ellenében fizették a vásárolt ékszereket Bergernek, aki azt állította, hogy Bécsben ékszergyára és Bucurestiben Frafil Waldmann ékszerkereskedő cégnél lerakata van.

A további nyomozás azonban kétségtelenül megállapította, hogy Berger Elemér a vám megkerülésével csempészte be az ékszereket Romániába és Aradon végzett dolga után elutazott a fővárosba. A rendőrség a milliós ékszercsempész kézrekerítése érdekében táviratilag felhívta a bucaresti-i rendőrprefektúra figyelmét Bergerre. A felhívás sikerrel is járt: Berger Elemért Bucurestiben letartóztatták. Ott a rendőrség — a kihallgatás során — megállapította, hogy mintegy 12 millió értékű ékszer csempészett be Berger az ország területére. A bucaresti-i rendőrség továbbá kiderítette, hogy több fővárosi ékszerésszel állott állandó összeköttetésben és évek óta folytatja az ékszercsempészt. Az aradi államrendőrség átiratára a bucaresti-i nyomozás befejezése után Berger Elemért tegnap Aradra szállították. Kihallgatása megkezdődött, azonban előreláthatólag több napig fog tartani és a notórius ékszercsempész valómása sok érdekes adatot fog a rendőrség kezébe juttatni.

Leánykihazasítás Aradon.

Az aradi polgári jótékony egyesület új akciója. — Agitáció az iparosotthon érdekében.

(Arad, február 3.) Vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta az aradi Polgári Jótékony Egyesület évi rendes közgyűlését az iparosotthon gyülestermében. A közgyűlésen a távollévő Zima Tibor elnök helyett Steigerwald Alajos örökös tiszteletbeli elnököt, aki üdvözölte a szép számban megjelent tagokat, majd felhívta Szarka László titkár az évi jelentés felolvasására. Az évi jelentés ismertette az egyesület múltévi tevékenységét, a Polgári Menház munkáját és azt a tényt, hogy az egyesületnek a közeljövőben sikerül megkapnia a jogi személyiség elismerését, ami jelentős fordulat lesz az egyesület életében. Székessy pénztárnok, majd a felügyelő-bizottság jelentése következett, amely ismertette az iparosok temetkezési segélyegyletének jelentős működését. Örömmel vették tudomásul, hogy a csoport tagjainak száma 2590-re emelkedett és a készpénztőke 750.000 lejt tesz ki. Az egyesület elhatározta, hogy rövidesen megalakítja a leánykihazasító csoportot is.

A jelentések felolvasása után sorra került a módosított alapszabályban szervezett figyvelő elnöki tisztség betöltésére. Ugyvezető elnökül a tevékenységéről ismert Zabb István aradi iparos választották meg egyhangúlag. A temetkezési csoport igazgatóságába Glück József, Opreah Antal, Söfalvi György, Pálkás Lajos és Paladics György került be. Több adminisztratív ügy elintézése és az elnök zárszavai után a közgyűlés végetért.

Délután három órakor az aradi Iparosotthon Egyesület tartotta első választmányi ülését az Iparos Hitelszövetkezet helyiségében. Reinhart Gyula elnöklete alatt. Az ülésen a szervezés munkáját beszélték meg, majd az elnök felkérte a választmányi tagokat, vállaljon mindenki 10 taggyűjtő ívet és azt helyezze el. A választmány elfogadta az indítványt, majd Bakács Miksa, Glück József, Lakatos Mihály és Kártyás Lajos tartottak a buzgó munkára felkésítő beszédeket.

T A R C A.

Széchenyi-bál Budapesten

A magyar farsangi szezon legelőkelőbb táncestélye.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Gyertyászentelőne virradó éjszaka tartották meg Budapesten hagyományos szokás szerint a Széchenyi-bált, a magyar főváros farsangi szezonjának kétségtelenül legelőkelőbb és legelőkelőbb bálját, amelyen a magyarországi, de különösen a budapesti uritársadalom szinte minden számottevő tagja megjelent. Az Országos Széchenyi Szövetség az idén is a Hungária-szállóban rendezte a bálját. Este tíz óra után kezdtek gördülni az autók a szálló elé. Az előcsarnok két oldalán pompás estélyi ruhákba öltözött szebbnél szebb hölgyek, frakkos urak, rendezők és pálcás urak sorfala várta a bál legfőbb háziasszonyait, Anna főhercegnőnek és férjének, József Ferenc főhercegnek bevonulását.

A főhercegi pár megállapított programm szerint, pontosan háromnegyed tizenegy órakor érkezett a bálra. A Hungária-szálló bejáratánál a bálbizottság nevében Kenessey István Lajos bálelnök, ifj. Szűllő Árpád ügyvezető elnök és Böhm József, az Országos Széchenyi Szövetség elnöke fogadták a főhercegi párt. Anna főhercegnő pompás frézbrokát estélyi ruhát viselt, a fején diadém csillogott.

Az ünnepélyes menetet, amellyel a főhercegi pár a bálterembe vonult, gyertyákat vevő sűrűsodó hajduk nyitották meg, míg a főhercegi pár a bálterem tizenköt pálcás ur haladt, a szalonon át a belső terembe, ahol a Hungária-szobor előtt tartottak fenn helyet a bál legfőbb háziasszonya és kísérete számára. A belső teremben gróf Széchenyi Bertalan és Schandl Károly földművelésügyi államtitkár fogadták a főhercegi párt.

A Széchenyi-nemzettség tagjai közül a családi gyász miatt a család nevezője, Széchenyi Emil gróf és a család több tagja nem lehetett el, úgy, hogy a bálterem család tagjai

közül csak Széchenyi Géza, Károly és István grófok vettek részt.

A főhercegi pár a raust-índuló hangjai mellett vonult be a belső terembe, ahol rövid cerclet tartottak, majd a főhercegnasszony megadta a jelet a tánc megkezdésére. Radics Béla és Magyary Imre bandája rázendített a Ritka árpa, ritka buza, ritka rozs dallamára, melynek hangjai mellett nyitották meg hagyományos szokás szerint a Széchenyi-bált. Az első táncos párok a következők voltak:

Széchenyi Mária grófnő Szűllő Árpáddal, Nedeczky Franciska Kovács Gyulával.

A megnyitósárdást csakhamar követték a többi táncok. A belső termen kívül a hallban is táncoltak. A közéleti személyiségek közül megjelentek Schandl Károly, Mayer Károly és Algya-Papp Sándor államtitkárok és kivülük számos magasrangú katonatiszt, továbbá sok magasrangú tisztviselő és előkelőség.

A táncot a fentartott helyről figyelmen kívül kísérte gróf Bethlen Istvánné, a miniszterelnök meje, aki Anna főhercegnasszony és Széchenyi Bertalané társaságában volt a bálon. A rendezők eredeti táncrenddel kedveskedtek a hölgyeknek. A táncrend karra köthető, aranyszalagból szőtt, izléses rózsá volt.

A tánc kedélyes hangulatban a késő hajnali órákig tartott. A bálon jelen voltak:

Lednyok: Ferdinánd Márta, Grob Ilona, Kégl Adél, Szalay Edit, Vitassy Éva, Scholtz Judit, erdőbányai Németi Mária, Uray-Csák Viktória, Havas Kató, Végheyl Loncy, Köröskényi Margit, Vindisch Ilona, Grob Kornélia, Salamon Erna, Kégl Marianna, Juhász Márta, Szabó Baba, Ledovszky Ágnes, Kondor Sári, Górcs Erzsébet, Vediczka Liüsszi, Záray Olga, Vindisch Margit, Förster Vanda, Boody Edit, Bittó Margit, Halczmann Boriska, Szegő Mária, Cserenyák Rény, Baris Pálma, Farkas Margit, Lugmayer Sári és Gizi, Mátya-Kovács Katalin, Fullmann Kamília, Rassay Ibi, Gordon Liane, Gálher Mária, Károlyi Alice grófnő, Lenz Adrienne, Kéthly Margit bárónő, Fuhrmann Lully, Fekete Ilus, Varságh Irén, Vértessy Rózsi, Mécs Márta, Lehner Kató, Karácsonyi Mancika, Makaremicz Gizike és

Eta, Magyar Baba, Jánossy Magda, Bonuitzky Márta, Doleschall Sarolta, Varságh Erzsébet, Bicskey Jutika, Ritkisch Mária, Szmeccsányi Ida, Schmidt Kileva, Uray-Csák Margit, Vasdinyei Aranka, Sikk Irén, Bohunitzky Anna, Véghe Lenke, Mihalovits Itti, Hertelendy Judit, Pázmány Carmen, Egan Lilly, Mokesay Juci, Bodó Ica, Kéthly Mária bárónő, Follerich Olga, Unger Baba, Csáky Márta grófnő, Filzesséry Kató, Benes Déry, Ajtay Kovács Mária, Mayer Nusli, Jellinek Lenke, Veszprémi Roboz Baba és Dunda, Mátya-Kovács Hella, Háber Franciska, Derényi Gabi.

Asszonyok: Fekete Imréné, Varságh Jánosné, Bicskey Illésné, Salamon Károlyné, Hittsch Károlyné, Galyary Kálmánné, Koss Miklósné, Vittmann Ferenéné, Szmeccsányi Odónné, Scholtz Gyuláné, Lengyel-Reinfus Edéné, Kricsfalussy Mihályné, Uray-Csák Viktorné, Ledovszky Gézáné, Cserény Zoltánné, Sikk Béláné, Bohunitzky Jenőné, Véghe Mihályné, Záray Sándorné, Wohlfarth Nándorné, Laczan Imréné, Futi Józsefné, Jekdy Miklósné, Bittó Dénesné, Szöke Endréné, Demény Jánosné, dr. Schramek Józsefné, dr. Merlin Jánosné, dr. Cserenyák Károlyné, báró dr. Kéthly Károlyné, dr. Wenhardt Jánosné, Bán Emilné, Szalay Imréné, Jellinek Emilné, Farkas Béláné, Gschwindt Ernőné, Benes Pálné, dr. Demmel Aladárné, dr. Lázár Ernőné, Verimes Béláné, dr. Berecz Sándorné, Somogyi Ernőné, Dauter Jenőné, Vértessy Károlyné, Schafranek Jánosné, Czékus Zoltánné, Rézler Kornélné, Bécsy Bertalané, Nyilassy Ágostonné, Szabó Árpádné, Horváth Lajosné, Karácsonyi Ferenéné, Kondor Ferenéné, Latzkó Antalné, Havas Gáborné, Önczy Józsefné, Köröskényi Miklósné, Széphelyi Kálmánné, dr. Doleschall Alfrédné, Benes Józsefné, Mihalovits Zoltánné, Barcza Retter Béláné, Richter Frigyesné, Pázmány Zoltánné, Susits Lorándné, Frenreisz Istvánné, Ohicz Jánosné, Rege Károlyné, dr. Morelli Józsefné, Ajtay-Kovács Barnáné, Gordon Róbertné, Szlegeszku Józsefné, Szalay Jánosné, Rác Györgyné, Ferdinánd Lajosné, gróf dr. Csáky Armandó, dr. Mank Endréné, gróf Széchenyi Bertalané, Vitéz Derényi Emilné, dr. Tuba Jánosné, Szily Pongrácné.

Mussolini háborút jósol.

Olaszország diktátora elkerülhetetlennek látja az új vérözönt. — Nitti új háborúk esélyeiről.

(Az Aradi Közlöny római tudósítójától.) Az újságíró a széken ült, Mussolini hátratett kezekkel állott előtte. Az újságíró ezt kérdezte:

— Mit gondol kegyelmes uram, derül-e az ég az emberiség számára? Nem volt-e hiábavaló lecke a háború?

Mussolininek megvonaglottak az ajkai. Az arca márvány maradt:

— Az én nézetem az, hogy a XX. század emberiségének a történelem egy baljóslatu részét kell átélnie. Ez a korszak tele lesz tragédiával.

— Kegyelmességed pesszimista. Briand...

A háborút kiirtani nem lehet.

A Duce közbevágott:

— Intelligens pesszimizmus sokkal jobb, mint a nem intelligens optimizmus. Hát ön komolyan gondolja, hogy a világháború volt az utolsó háború? ... Sokan erősen kételkednek benne. A háborút megmagyarázni nem lehet. Felállíthatnak különböző elméleteket, magyarázhatják isteni eredetűnek is, de az kétségtelen, hogy a háborút kiirtani nem lehet.

— A háborút — mondta az újságíró — azt mondják, hogy a tulságos fegyverkezés idézte elő. Ont is azzal vádolják, hogy növeli hadierőjét.

Mussolini legvintett:

— Abban, hogy a háborúra készülődnek, semmi végzetes nincs. De végzetesek lehetnek bizonyos pacifista frázisok. Hiszen bizonyos értelemben egy nemzet, vagy egy egyénnek az élethez való jogának megnyilvánulása a háború. A háborúra való előkészülődés magában foglalja a gazdasági, társadalmi és kulturális ideákat. A háborút igenis el kell kerülni, ahányszor csak lehet, de ha meg kell indítani, akkor a legjobb jellem és a legnagyobb lángész vállalkozzék rája.

Nem fegyver, férfi kell.

— Egy népet csak akkor lehet lefegyverezni, ha kiirtják a férfilakosságot. És nem is a gép és a fegyver a legfontosabb, hanem az ember. Az ember gyárthat gépet, de a gép nem gyárthat embert. Egy gépet egy esztendő alatt lehet fabrikálni. Nagy Frigyes pedig kiszámította, hogy 19 év kell ahhoz, míg egy katonára elkészül a hadsereg számára. Egy jó katonára előállítására még több időt igényel. Jaj annak a világnak, amely nem embereket állít elő, hanem gépeket.

A fascizmus.

— Hát a fascizmus — kérdezte az újságíró — nem géppé akarja-e átalakítani az embert?

Mussolini elnézően mosolygott:

— A fascizmus csak a túlzó individualizmusnak ellensége de hisz az emberi egyenlőségben. Mi elismerjük az egyéneknek azt a jogát, hogy a maga életét élje, de csak addig, míg az ő érdekei nem ellentétesek az állam érdekeivel.

— Szóval — mondta az újságíró — a fascizmust össze lehet egyeztetni az egyéni szabadsággal?

A szabadság változik.

A Duce megint elnézően mosolygott.

— Nézze: a szabadság az nem valami abszolút dolog és ép úgy változik, mint az idő, sőt gyakran nem más, mint az egyén küzdelme az állammal. A demokrácia meg legtöbbször nem is tudja, hogy mit akar. Ha tudja, akkor ellenállhatatlan. Olaszországban a demokrácia a fascizmusban realizálódott. A fascizmus pedig jobb időket fog hozni az emberiség számára. Az új élet sem lesz pozízió nélküli. Legfeljebb új költészet lesz... A Duce kezét nyújtott, biccentett fejével: vége volt az interjunak.

Nitti a háborús veszélyről.

Amíg Mussolini szinte programmszerűleg tüzi ki maga elé célul e nyilatkozata szerint a háborút addig Nitti mint egy elkerülhetetlen rosszat látja közeledni Európára az újabb vérengzés rémségeit. Ő az új háború okát abban látja, hogy a Népszövetséget két igen súlyos veszedelem fenyegeti. Az egyik veszedelem

az, hogy Amerika teljesen elkülönítette magát, a másik pedig, hogy Oroszország nem tagja a Népszövetségnek. A kapitalizmusnak és an-

Módosítják a kamarai törvényt.

Rövidesen a parlament elé kerül az új javaslat.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Kormánypárti körökben legutóbb nagyarányú mozgalom indult meg a liberálisok által két esztendővel ezelőtt hozott kereskedelmi és iparkamarák autonomiájáról szóló törvény módosítása érdekében. Mint bucaresti-i tudósítónk illetékes helyen értesült, a dolgok az elmúlt napokban már annyira előrehaladtak, hogy Berlescu iparügyi miniszter el-

titkapitalizmusnak két leghatalmasabb reprezentánsa tartja magát távol a halvány békegaranciától, a Népszövetségtől. Ezenkívül a Népszövetségben benne levő államok egymással titkos szerződéseket kötnek, amikről a Népszövetségnek tudomása sincs. Ilyen titkos műveletek tolják el a fiatal béke utjára tért Európát az újabb konfliktusok elé.

fogadta Sassunak, a braillai iparkamara elnökének az ügyben kidolgozott módosító javaslatát, amelyet a legközelebbi napokban már a kamara elé terjesztenek. A javaslat szövegét mindezekig még nem hozták nyilvánosságra s így politikai körökben sem tudják, hogy a javaslat a kamarák számára szélesebb mozgási lehetőséget, vagy pedig lényeges korlátozást fog jelenteni.

Új rend az aradi városházán.

Hetenként kétszer fogad Angel polgármester. — Kikhez fordulhat a város ügyes-bajos közönsége.

(Arad, február 3.) Ma függesztették ki az aradi városházán a közönséget tájékoztató táblázatokat, amely megmutatja, hogy az egyes kérdésekben hová és kihez kell fordulnia a lakosságnak. A mai naptól tehát életbe lép az új rendelkezés, amely szerint Angel István dr. polgármester csak kedden és pénteken fogad délelőtt 11-től délután 2 óráig. A táblázat szerint adminisztratív, iktatási, irattári, anyakönyvi, ipari, községi választási ügyeket P o c i o i a n u János, I. emelet 91. számú szobájában intéz; számviteli, pénzügyi, illeték, adóügyeket B e r z o v a n János, földszint 46. számú szobájában kerülnek elintézésre; anyagbeszerzések, eladások, árlejtések, bérletek, ki-sajátítások és más gazdasági ügyek D i r l e a Vazul, első emelet 104. számú szobájában tar-

toznak. Tervek felülbírálása, építkezési, vagy lakhatási engedélyek, közvilágítás, uccarendezés M u r e s a n János városi főmérnöknel találunk elintézésre; gyógyszerári, drogériai, élelmiszerhamisítások, egészségügyi kihágások, jóléti intézmények, csavargási ügyek dr. C u c u Vazul földszint 60-62-es számú szobájában, állategészségi ügyek dr. J o n e s c u földszint 56-57. számú szobájában, kulturális, iskolai és templom kérdések P o p a C o n s t a n t i n I. em. 96-os irodájában és végül állampolgársági kérdésekben, vagy a nagyterem átengedése vonatkozó ügyben S t e f a n u t S a b i n első emeleti 87. számú szobájában kell jelentkezni. A rendes fogadónapokon kívül a polgármester csak ezektől eltérő, teljesen kivételes kérdésekben fogad magánfeleket.

Új kormány alakult Jugoszláviában.

A hatodik Uzunovics-kormány Radicsék nélkül. — A radikálisokkal a kis pártok kerültek a kabinetbe. — A kisebbségek támogatják a kormányt.

(Az Aradi Közlöny belgrádi tudósítójától.) A jugoszláv kormányválság hosszas huza-vona után végre tegnap délelőtt megoldódott és Uzunovics megalakította hatodik kormányát. Az új miniszterelnök azonban azt a megbízást, amelyet koncentrációs, vagy széles koalíciós kormány megalakítására kapott, csak a legszűkebb mértékben tudta teljesíteni, miután az a kormánykoalíció, amelyet létrehozott, a parlamentben csak mininális többséggel rendelkezik. A kormány tagjai a radikálisok, a Jovanovics-féle radikális csoport és a szlovén néppártból rekrutálódnak, míg Radicsék és Nikics Nikola kimaradt a kormányból, mert Uzunovics részint nem akart, részint nem tudott velük megegyezni. Ezzel szemben nagy pozitív eredmény Uzunovics részére, hogy sikerült összekovácsolnia a radikális párt egységét, ami abban is megnyilvánul, hogy Miletics Koszta, a Pasics-csoport egyik legbefolyásosabb tagja, tárcát vállalt a kormányban.

Az új kormány összetétele a következő: Miniszterelnök: Uzunovics Nikola. Külügy: dr. Perics Ninkó. Belügy: Makszimovics Bozso, Igazságügy: Szrszkics Milán. Közlekedésügy: Miloszavijevics Szvetiszláv tábornok. Pénzügy: dr. Markovics Bogdán. Közoktatásügy: Vukicsevics Velja (Jovanovics-csoport.) Erdő- és bányaiügy: Miletics Koszta. Agrarreformügy: Szimonovics Milán. Posta- és táviratügyi: Vuicsics Milorád. Közegészségügy: dr. Miletics Szlávko. Vallásügy: Trifunovics Misa. Törvényegységesítés: Jovanovics Vá-sza. Hadügy és tengerészet: Hadzsics Szteván tábornok. Szociálpolitika: dr. Szermecz Dusan (szlovén néppárti.) Földmívelésügy: dr. Kulo-vec Franjo (szlovén néppárti.) Építészügyi miniszter: dr. Goszár Andrej (szlovén néppárti.) Kereskedelemügy: Még nincs kinevezve, a tárcát ideiglenesen Simonovics Milán látja el. Tegnap délben egy órakor az új kormány tagjai átvonultak a miniszterelnökségre az udvar-

hoz, ahol letették az esküt Sándor király kezébe.

Uzunovics miniszterelnök az eskütétel előtt intervjut adott az újságíróknak és az új kormány működését hosszúéletűnek jelezte. Az újságírók kérdésére kijelentette a miniszterelnök, hogy számítása szerint a kormányon kívül álló kisebbségi pártok, elsősorban a németek is támogatni fogják a kormányt. „A németek — mondotta Uzunovics — erősen érdeklődnek a gazdasági kérdések iránt és minden bizonnyal támogatni fogják a kormány hasznos munkáját, természetesen mindig számot vetve avval is, hogy választóik legitim joggal respektálva lesznek, amit ettől a kormánytól el is várhatnak. Amit most a németekre mondtam, teljes mértékben érvényes a jugoszláviai magyarságra is. A magyaroknak ugyan ezidőszerint nincs parlamenti képviselőjük, de ami legitim érdekeiket illeti, magától értetődik, hogy az elbánás velük szemben ugyanaz lesz.

Feltűnést keltett, hogy Trifunovics Misa valóságügyi és Vuicsics Milorád postaügyi miniszterek nem vettek részt az eskütételben. Mindkét miniszter elégedetlen volt a nekik jutott tárcákkal és nem is vették át hivataluk vezetését. Ma mindketten aztán formálisan is lemondottak tárcájukról, amelyek betöltésére eddig nem történt intézkedés.

Trifunovics és Vuicsics miniszterek lemondása ügyében eddig még nem történt döntés. Uzunovics miniszterelnök kijelentette, hogy a lemondásokat nem tekinti befejezett ténynek és reméli, hogy a két minisztert sikerül elhátározásának megmásítására rábízni. Uzunovics pozíciója különben egyre jobban megerősödik azzal, hogy a horvát radikálisok s a német képviselők támogatását is sikerült megnyerni.

**A Kánya vendéglőt
FRIEDMANN ANDOR vezeti**

Művészet.

Drága kicsi Buksi.

(Gilbert-premier az aradi színházban.)

Könnyű fajsúlyu, tipikus trjári-operett, amely Budapestről, ahol „Csak egy kislány”... címmel ment, csaknem egy éves késéssel fűtött be hozzánk. Ez talán nem volna baj, ha a darab maga olyan lenne, amelyre érdemes várni, azonban a legújabb Gilbert-operett; a „Drága kicsi Buksi” bizony meglehetősen sovány-szüzséjű, langymeleg darab, melyet egy mentett meg: a rengeteg „betét-injekció”. Nem kevesebb, mint hét betét — s mindegyik sláger — van beillesztve az operettbe s így elmondható, hogy Gilbertnek aligha van sok köze a saját operettjéhez. Ugyszólván csak a nyitányokat, a finálékat, valamint nagyon kevés duettet irta a „művébe” s a premieren az ő jócsentégségi neve csábított, — de az idegen muzsika aratott pompás sikert. És ez természetesen is, amikor a legpompásabb tangók, charlestonok vonultak fel, még a Ro-Ro-Rozi is.

Le kell tehát rögtön szögezni, hogy ennyi egyszerűen hangszerelt és bravuros ügyességgel összeállított zenét még nem hallottunk, sőt még ily hatalmas zenemennyiséget sem. Mindon két-három percben újabb és újabb kiváló muzsika csendült fel s ha a librettó gyenge is, a darab muzsikája nagy sikert aratott. Az operett egyébként igen jó előadásban debütált Aradon. A közönség kellemes szórakozást talált a nem nagy igényű csupazene operettben, sokat tapsolt, szívesen ismételt. **Betegh Béby**, a drága kicsi Buksi szerepében sok kedvességgel oldott meg egy könnyű primadonna-alakítást. A duettek kétharmada az övé, amelyeket utólrhéthetetlen készséggel vitt sikerre. Sok-sok taps jelezte állandóan a közönség lelkesedését. **Parncs László** Andor, az inasnak ment jogászyerekként, akikben a feszes bonviván helyett, kedvesen pompás vigjátéki színészt is megismertünk. **Szentgyörgyi Mária**, az isteni **Lolotte**-t hevitette magas művora. Közvetlen és kedves volt. **Gyöző Alfréd** és **Szendrey Misi**, mint a humor képviselői, fakasztottak sok derűt. **Hetényi D. Elemér**, — két betétszám verseit is ő írta — nagyon jóízű dadogó direktornak bizonyult. **Kun Dezső** pompás kabinetalakítást csinált egy Minipopuloszhoz címzett görögiből. **Révész Lajos**, **Olasz Lajos**, **Kövény Emil** szintén tetszettek. **Gellért Pál** érdeme a kiváló hangszerezés és a zenekar biztos, precíz munkája. A rendezés **Hetényi D. Elemér** dicséretére válik. (s. p.)

* Az aradi városi színház heti műsora. Pénteki délután 3 és fél óraker: **Peleskei nőtársi**, énekes vigjáték. (Ifjusági előadás. Mérsékelt helyárak.) Este: **Román előadás**. Szombaton: **Drága kicsi buksi**, operett. (C. bérlet.) Este 11 óraker nagy farsangi kabaré. Vasárnap délután 3 óraker: **Cirkuszhercegnő**, operett. (Mérsékelt helyárak.) Este 7 óraker: **Szomorúágának** énekese, dráma. (Rendes helyárak.) Este 9 óraker: **Drága kicsi buksi**, operett. (Bérletszünet.)

* Karinty Frigyes febr. 11-én az aradi Kulturpalotában tartja egyetlen humoros estélyét. A műsor keretében az aktuális mai irodalmi problémákról fog érdekesen értekezni. Ezenkívül szó lesz a mai fiús nőről és a nőies nő természetrajzáról. Újabb humoreszkeiből, verseiből és novelláiból személyenyeket fog előadni és felolvassa legújabb színjátékának néhány jelenetét. Jegyek Sándor F.-nél.

* Az aradi színházi iroda hírei. Karinty-darabok Aradon. Szombat este 11 óraker a farsangi kabaré keretében Karinty Frigyes két remekbe készült egyfelvonásos szellemes darabja kerül színre. Nem szükséges külön kiemelni, mit jelent két Karinty-vigjáték egy kabaré műsorán. Ezenkívül a legdivatosabb és legújabb táncokat mutatják be. A társulat elsőrangú tagjai a legújabb műdalokat adják elő. de humoros számokról is gondoskodnak a társulat humoristái. — Uram, csak egymásután! lesz a színház legközelebbi újdonsága. Az idej szízonak ez a legnagyobb slágere. Ahol eddig játszották, mindenütt óriási sikert aratott. A prózai együttes ambícióval készül az újdonságra.

Anglia visszavonja csapatait Kinából.

A kantoni külügyminiszter megegyezést keres az angol kormánnyal.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Az angol kormány tegnap délután három óráig minisztertanácsot tartott, amelyen azt a szenzációs határozatot hozták, hogy Anglia visszavonja csapatait Kinából, ha egyfelől a kínai kormány garantálja az exterritoriális jogok további re-pektálását és garantálja megfelelő módon a Kinában élő angol állampolgárok élet- és vagyonbiztonságát.

A Daily News jelentése szerint **Csang Csolin** vezérkari tisztjei kijelentették, hogy ha az angolok csak egyetlen kínait is megölnék **Sanghaiban**, saját maguk fogják **Csang Csolint** kényszeríteni arra, hogy a kantoni fővezérrel szövetségre lépjen Anglia ellen. A Daily

Telegraf diplomáciai tudósítója megállapítja, hogy a kantoniak mögött az orosz szovjet érvényesíti minden tekintetben akaratát. A római lapjelentések szerint Olaszország és Amerika között folytak a tárgyalások a kínai kérdésben. A két állam Anglia mellé áll, mert saját maguk is így látják, hogy Kína szovjet-befolyásra meg akarja szüntetni az exterritoriális koncessziókat. Amerika már ugy koncentrált csapatait, hogy szükség esetén a flotta a leggyorsabban indúlhasson Kína felé.

Az Associated Press jelentése szerint **Csen** kantoni külügyminiszter kijelentette, hogy hajlandó Angliával új szerződést kötni, ha teljesen visszavonják a sanghai angol csapatok

Elcsábított operettdiva.

Günther Mici bécsi primadonna botránypöre.

(Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójától.) A bécsi művészvilágot és a közönséget is élénken foglalkoztatja az a botrányper, amibe Günther Mici, a bécsiek népszerű operett-divája keverte bele **Löwenbach Gyula** dugaszdag textil-gyáros. A gyáros ellen, aki felbontotta a színésznővel való eljegyzését, Günther Mici feljelentést tett, amelyben részletesen elöadja, hogy a gyáros házasságigéretet tett neki és ezekkel az ígéretekkel elcsábította.

Löwenbach Gyula gyáros, aki ötvennyolc éves és ismert tagja a bécsi előkelő társaságnak, azzal védekezik, hogy csakugyan feleségül akarta venni az operett-primadonnát, azonban családja ellenezte a házasságot kezdettől fogva és végre is kénytelen volt engedni családja kívánságának. Hírolt az esküvő napja is ki volt már tűzve.

Günther Mici a házassági ígélet megszegéseért százmillióra rugó kártérítést igényel a gyárostól és a botrányper kimenetele elé nagy érdeklődéssel tekintenek már csak azért is, mert ez nem első botránya az ismert bécsi színésznőnek, akinek a férje, egy dugaszdag bécsi bankár, talval önvilkosságot követett el.

Mulatság.

— Magyar bál Bécsben. Bécsből jelentik: A bécsi magyar követség tegnap este rendezte meg bálját és a Bankgasse, amelyben a magyar követség palotája van, csaknem szüknek bizonyult oly hatalmas autó és kocsiforgalom befogadására, amely a magyar követség palotája elé felvonult. Napok óta valószínűs oszrom folyt a mérsékelt számban kiadott jegyekért és nemcsak a Bécsben élő magyarok, hanem a magyarországi arisztokraták is tömegesen jelentették be részvételüket. A pompás termek röviddel 9 óra után csillogó képet alkottak. A lépcsőn egy óriási termelű hoidu állt, a szolgaszemélyzet pedig magyar viseletben várta a vendégsereget. Az előkelő urak és dus ékszerekkel pompázó elegáns nők feledhetetlen szépen hatottak. A rendező-bizottság tagjai, gróf **Ambrózy-Degenfeld** nével, a magyar követ felesegével az élükön fogadták a legnagyobb szívelvességgel a vendégeket. A megjelentek közt ott lehetett látni **de'Asis Sernaty-Bonastre** spanyol követet van **Nisporn Sevemaer** holland követet **Mitilineu** román követet, **Bader** lengyel követet **Milvietes** jugoszláv követet. **Hohenlohe-Schillingfürst** hercegnét leányaival, **Windischgrätz** hercegnét a **Harrach** komteszket, **Waldstein** grófnét. **Hohenlohe-Toscana** grófnét, **Sternberg** grófnét, **Pittner-Hohenlohe** bárónét, **Lichtenstein** **Eduárd** herceget, **Pallavicini** ögrógot, **Blankenstein** grógot, **Schlippenbach** grógot, **Séfried** grótot és még másokat.

Altisztek nagy bálja február 5-én a Központi-szálló nagytermében, esti 9 órai kezdettel.

A timisoarai politechnikai hallgatók bálja a **Fehér Keresztben**. A timisoarai politechnikai hallgatók báró **Popp Hortense** fővédnöksége alatt, február 5-én, (szombaton) este, a **Fehér Kereszt** nagytermében a szerb Bánátban történő román nemzeti propaganda alapja javára táncestélyt rendez. A szépségversenyyel, serpentin- és konfetticsatával egybekötött bál táncszünetei alatt a kitünő diákenekar szórakoztatja a megjelenteket míg a tánczenét a házlezred zenekara fogja szolgáltatni. Cigaret-

ta, valamint hideg bűffé és pezsgősátor áll a közönség rendelkezésére.

— Az aradi egyes huszárok bálja. Az Aradon átlomászó első számú rosiori-ezred tisztje kara február tizenkilencedikén a Központi szálló összes termeiben zártkörű bálát rendez, amelynek eddigi előkészületei is arra engednek következtetni, hogy ez a bál lesz az idei farsang egyik legfényesebb és legsikerültebb táncmulatsága. A bál agilis rendezőbizottsága most állítja össze a meghívandók névsorát és ebben a díszes névsorban helyet foglalnak Aradon társadalmanak előkelő tagjai felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül. A meghívók a köznapokban kerülnek szétosztásra. A bálon két zenekar játszik felváltva: **Körösi Dudus** cigányzenekara és egy elsőrangú jazz-bänd. A rosiori-ezred bálja iránt máris olyan érdeklődés nyilvánul meg, amelyre alig volt példa Aradon. Az agilis rendezőség mindent elkövet, hogy a megjelentek kivétel nélkül jól érezzék magukat és a rosiori-ezred báljára mindenki a legkellemesebben emlékezzék vissza. A bál iránt megnyilvánuló nagy érdeklődésből már előre is arra lehet következtetni, hogy a meghívott vendégek sorában Arad városi előkelő közönsége — felekezeti és faji különbség nélkül — teljes számban megjelenik az aradi huszárok bálján.

— AAC táncos-teája február 13-án a Fehér Kereszt nagytermében.

— Deutsch álarcos-bálja február 19-én.

— Thémes álarcos-bálja február 26-án.

Bécsi bankok halála.

Újabb két régi bank szűnik meg az osztrák fővárosban. — Likvidálnak a Verkehrskreditbank és a Treugabank.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) A postatakarékpénztár és **Bosel** botrányának következtében újabb két bank szűnik fel. Az egyik a Verkehrskreditbank, amely a postatakarékpénztár anyagi segítségével megszerezte a szállítási és vám-hitelüzlet monopoliumát. Azonban még így sem tudott egzisztálni.

A Verkehrskreditbank, amely most végleg megszűnik, már egy csomó változáson ment keresztül. Eredeti címe Wiener Gewerbliches Kreditinstitut volt, majd a Gewerbe és Genossenschaftsbank nevet vette fel, végül átváltozott Vereinsbankká, mint ilyen megbukott, s az osztrák postatakarékpénztár mentette meg az összeomlástól. Ekkor a szanalás után megkapta az említett monopoliumot, azonban a bank ennek ellenére sem prosperált. A Verkehrskreditbank likvidálása után a szállítási és vám-hitel-monopoliumokat a postatakarékpénztár egy konzorciumra fogja ruházni, amelynek tagjai Ausztria megmaradt négy nagybankja: a **Bodenkreditanstalt**, a **Kreditanstalt**, az **Eskomptegesellschaft** és a **Bankverein**.

A postatakarékpénztár felszámolatja a Treugabankot is, amely már néhány év előtt fizetési zavarok közé került, azonban akkor a postatakarékpénztár mentette meg az összeomlástól. Azóta a postatakarékpénztár megbízásából a zavarok közé került intézeteket likvidálta. Most saját mgának likvidálását kell elvégeznie, mivel a postatakarékpénztár nem hajlandó továbbra a deficitet fizetni.

Mezőgazdasági és állattenyésztési szakkönyvek Sándor F. Pál mezei házzal szomban.

ZONA REGGELI 20 LEJERT
Kánya vendéglőben

Uj vezetés a Kanya vendéglőben

Igazgató: FRIEDMANN ANDOR.

Fejére csökkent a CFR. teherforgalma**A felemelt tarifa szomorú következményei. — A Simplor új díjszabása.**

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A CFR. teherszállítási osztályán most készültek el az elmúlt évi bevétel statisztikájának összeállításával. A kimutatásban szereplő összegek szomorúan világítanak rá az 1926. szeptember 15-én életbe léptetett száz százalékos szállítási díjtétel következtében bekövetkezett hanyatló állapotokra. A felemelés előtti hónapban, tehát 1926. augusztusában az összbevétel 460 millió volt, míg a százszázalékos felemelés után 1926. decemberében a bevétel alig érte el a félmilliárdot, vagyis jóval ötven százalékon alul maradt a teherforgalom Romániában.

Itt írjuk meg különben, hogy a CFR. vezérigazgatósága ma körrendeletben értesítette a menedzserirodákat, valamint a jegypénztárakat, hogy a Simplor Orient Expressz felemelt viteldíját, február elsőjével aranyfrank alapon a következő összegekben állapították meg: Bucurestiből Londonig 376.95 frank, Milánóig 205.30 frank, Párisig: 289.30 frank, Triesztig 164.60 frank, Velencéig 182.30 frank, Bécsig 193.65 frank, Timisoarától Párisig 237.15 frank, Velencéig 130.15 frank, Milánóig 153.15 frank s Triesztig 153.50 frank. A díjtételek az expressz első osztályára szólnak. A személypodyász tarifáját pedig átlassz harminc százalékkal emelték.

Atlantika szardella

kellemes ízű, új fajta halkonserv. Mindenütt kapható!

Eltemették Bartha Richardot**Ki lesz a magyar kormányzó új kabinetfőnöke.**

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Dr. Bartha Richardot, a magyar kormányzó kabinetiroda elhunyt főnökét ma délután 3 órakor helyezték örök nyugalomra impozáns részvét mellett. A holttestet a Kuria épületében ravatalozták fel és innen indult meg az óriási gyászmenet a farkasréti temető felé, ahol a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra Bartha Richardot. Az elhunyt lelkiüdvéért február 4-én délelőtt mutatják be az engesztelő szentmisét a Bazilikában.

Dr. Bartha Richárd halálával olyan állás üresedett meg, amelyet számos magasrangú, ambiciózus tisztviselő szeretne elnyerni. Bartha korábbi betegsége aktuálissá tette már egyszer ezt a kérdést, de aztán a kabinetiroda volt főnökének meggyógyulásával az lekerült a napirendről. Bartha Richardot mint kitűnő köz- és magánjogászt, több ízben jelölték igazságügyminiszternek és ekkor Nádov Imre országos főkapitányt emlegették utódjaként. A frankügy ezt a kombinációt azonban végleg meghiúsította és most politikai körökben az a nézet alakult ki, hogy a magyar kormányzó kabinetiroda élére olyan tisztviselőt kell állítani, aki közjogi kérdésekben tekintély, hosszabb időt töltött vezető állami állásban és azonkívül a nyugati nyelvekben is föltétlenül jártas. Ilyen tisztviselő nincs sok és a legkönnyebben az igazságügyi szolgálatban található erre az állásra alkalmas egvényiség.

Beavatottak úgy tudják, hogy mikor a kabinetirodát szervezték, két magasrangú tisztviselőt szemeltek ki annak élére: Bartha Richárdot és Tomcsányi Vilmos Pált. Bartha mellett szólott idősebb kora és feltétlen tekintélye. Tomcsányit akkor az igazságügyminiszteri tárcával kártalanították. Ebben az állásban megneverte a magas intézőkörök bizalmát, nem véletlen tehát, hogy ma már ismét szóba került Tomcsányi Vilmos jelöltése. Hir szerint Bartha Richárd utódját rövid idő múlva kinevezik. Tomcsányi Vilmos Pál országgyűlési képviselő, volt igazságügyminiszternek kívül a jelöltek sorában emlegetik dr. Ángyán Béla igazságügyminiszteri államtitkárt, továbbá dr. Mavér Károly földművelésügyi miniszteriumi államtitkárt is.

Práter Mici**Belügyi vizsgálat az aradi városházán.****Peter Julian vezérfelügyelő hivatalvizsgálatot tartott Aradon.**

(Arad, február 3.) Ma délelőtt Aradra érkezett Peter Julian belügyi vezérfelügyelő, volt biharmegyei prefektus, aki a szokásos adminisztratív vizsgálatot tartotta az aradi városházán. A vezérfelügyelő felkereste Boneu Vazul megyei prefektust, majd dr. Angel István polgármestert látogatta meg hivatalában. A vezérfelügyelő elsősorban a polgármestert, majd Berzovan János pénzügyi szolgálati főnököt kérte meg, hogy egyes ügyekről referáljanak. Főképpen a — költségvetés hiányában — tárcából kifizetett összegek ügye érdekelt. Az egyes vállalkozók s szállítók számláját ugyanis a külön ezekre előirányzott hitelekkel fizetik ki. Aradon azonban a tanács működésbe lépésének hosszas halogatása miatt a költségvetés nem készült el s így több tételt a tárcából fizettek ki. Peter Julian vezérfelügyelő meghallgatta a referádákat, amelyek megvilágították a rendkívüli kiutalások okát, majd kijelentette, hogy helyesen járt el ebben a tekintetben a város vezetősége. A vezérfelügyelő még egy, a mérnöki hivatal által történt kockakö-megrendelés aktáit tekintette át, majd kisebb jelentőségű adminisztratív ügyekről referáltatott magának. Kérdést intéztünk a belügyi vezérfelügyelőhöz jövetelének

pontos célja iránt, mire Peter Julian diplomatikusan így felelt:

— A rendes adminisztratív vizsgálatot tartom, eljöttem Aradra, hogy megnézzem, hogyan folynak az ügyek. Hogy milyen aktákat vizsgálok felül, nem mondhatom meg, mivel ez szigorúan bizalmas, de amúgy sem érdekli a nyilvánosságot.

Értesülésünk szerint Peter Julian belügyi vezérfelügyelő aradi látogatása különben Olariu István városi titkár ellen vezetett fegyelmi vizsgálat is kapcsolatos. Ma telt le ugyanis az egy hónapi idő, amely alatt a fegyelmi bizottságnak döntenie kell a felfüggesztett fő-tisztviselő ügyében és amennyiben ez nem történne meg, a felfüggesztett tisztviselő — a törvény szerint — elfoglalhatja állását. Olariu István városi titkár holnap délelőtra idézést kapott Boneu Vazul prefektushoz, akit az interimár-bizottság a vizsgálat vezetésével bízott meg. Olariu István az idézésre nyomban levélben válaszolt, bejelentette, hogy ágybanfekvő beteg, kétoldali tüdőcsucsuhurutja van, ami miatt nem jelenthet meg a prefektusnál, nem foglalhatja el állását sem és betegszabadságot kér a várostól, amelyet valószínűleg meg is adnak neki.

Kiutasítják a szovjet követet Angliából.**Az angol kormány tiltakozik a bolsevista propaganda ellen.**

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A londoni Daily News jelenti, hogy a konzervatív pártban egyre nagyobb türelmetlenséggel nézik azt a propagandát, amelyet Moszkvából irányítanak és amelynek célja Angliában a politikai élet és az ipar terén zavarokat tengetni, hogy ezáltal a kormány kellemetlen helyzetbe kerüljön. Chamberlain a közelmúltban elhárította magától bizonyos köröknek azt a követelését, hogy a szovjet követet azonnal utasítsák ki Angliából. Most azonban, amikor a legfelsőbb körök emelték fel tiltakozó szavukat a szovjet aknamunkája ellen, a kormány valószínűleg nem tudja elküldeni a szakítást Moszkvával.

Berlinben fog lakni II. Vilmos excsászár felesége.**Uj propaganda indul meg II. Vilmos visszatérése érdekében.**

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.) Már napok óta pertraktálják a berlini lapok azt a szenzációs hírt, hogy II. Vilmos felesége, Hermina excsászárné legkésőbb április közepén Berlinbe jön és I. Vilmos unterdenlindeni palotájában fog lakni.

A helyzet az, hogy a Hohenzollernek röviddel ezelőtt a porosz állammal egyezséget kötöttek, melynek egyik pontja az, hogy I. Vilmos említett palotáját a Hohenzollernek visszakapják. Az excsászár megbízásából néhány nappal ezelőtt udvari marsallja megjelent a porosz pénzügyminiszternél és azt követelte tőle, hogy I. Vilmos palotáját azonnal ürítse ki és bocsássa az excsászár rendelkezésére. Ez a palota most tulajdonképpen múzeum, amely telve van I. Vilmos emléktárgyaival.

II. Vilmosnak az a terve, hogy a palotát teljesen újjáépítteti és úgy berendezteti, hogy abban felesége állandóan lakhasson.

Ennek a tervnek kettős jelentősége van; először, hogy II. Vilmos excsászár felesége,

Hermina hercegnő meg akarja mutatni a Hohenzollern-család tagjainak, akik még mindig nem békültek meg II. Vilmos második házasságával, hogy ő tulajdonképpen császárné és az Unterdenlindenen rezidenciát fog tartani. Második célja az új tervnek az, hogy Hermina mint császárné az Unterdenlindenen propagandát fog csinálni férje érdekében és meg fogja próbálni előkészíteni II. Vilmos hazatérését. Allitólág már nyomják is a röpiratokat, amelyeket az új császárné nevében egész Németországban terjeszteni akarnak. A porosz kormány valószínűleg nem fogja tudni megakadályozni, hogy Hermina Berlinbe költözzék, mert II. Vilmos felesége eddig is szabadon utazott egész Németországban és sokfelé mint császárné szerepelt. Természetesen, hogy propagandáját a hatóságok nem fogják tűrni, ha ez veszélyt jelentene a köztársaságra. Nem szabad ugyanis elfeledni, hogy II. Vilmos Doornban a beavatottak szerint még mindig arról álmodozik, hogy valaha mint német császár fog visszatérni Berlinbe.

Mesefilm készül Aradon.**Jancsi és Juliska meséje a mozivásznon — Aradi szereplőkkel készül az első romániai film.**

(Arad, február 3.) Az aradi „Filmul Di-dactic”-vállalat keretében Bertók József, az ismert „Bertoilm”-cég tulajdonosa, néhány aradi hozzáértő filmszakértő segítségével, közel egy hónapja fáradhatatlan akarással, páratlan ambícióval, nagy koncepciójú munkán dolgozik: elkészíti az első nagyszabású romániai filmet, amely a moziipacón bizonyára elismeréssel fog találkozni. Persze nem szabad valami óriási technikai felkészültségre s világhírnéknél alkalmazott trükkökre gondolni ekkor, hanem azt a bravuros, úttörő munkát kell honorálni, amelyet Bertók József s segítői végeznek, amikor az első romániai filmet végigcsinálják.

A film egy Grimm-mese: Jancsi és Juliska filmre alkalmazása lesz, amelynek scénáriumát Chilewitz Hermann, a film egyik rendezője állította össze, sűrítve misztikummal és

viziójelenetekkel. Chilewitz Hermann a bécsi Listo-Atelierben dolgozott s jelentős szak-tudással rendelkezik. A diszletezés és a dekoráció pompás művészi remek: Major László tervezte őket. A legnagyobb munka azonban kétségtelenül Bertók József vállain nyugszik. Körültekintő, páratlan nyugalma operátor, éles beállításai bámulatraméltóak. Ő vezényel, irányít, ő a spirius rector. És a szereplők? Mindenekelőtt a két kis főszereplőről kell beszélnünk: D'Moudjalled Marianneról és Vettlányi Micuról. A legmegrázóbb arktifejezéseket a legtökéletesebb hűséggel tükrö-zik vissza, valósággal művészyerekek. A többi szerepeket D'Moudjalled Chaim (Boszorka), Pudelik Gergeiy (Apa), s Lenkeiné (Anyó) játsszák. Eghy Ghyssa és növendékei pedig néhány pompás táncszámmal vesznek részt a filmben. A film Aradon kerül először bemutatásra.

HÍREK.

Hősök emléke Aradon.

Az aradi és aradmegyei hősi halottakat közös temetőben helyezik el Aradon. — Emlékmű a halott hősökért. — Az emlékbizottság működése.

(Arad, február 3.) Az Aradi Közlöny számolt be arról, hogy Aradon újjáalakult a Hősök Emlékbizottsága. A bizottság február elsején tartotta első szervező ülést, amelyen megválasztotta a vezetőséget. Elnökök: Gergely püspök, alelnökök: Prodan tábornok lett. A némes munkában Badulescu tábornok, Boneu Vazul prefektus, Angel István dr. polgármester, az összes hatóságok fejei és Arad társadalmának előkelő hölgyei is, minden erejükkel részt vesznek. Megválasztották az ülésen a végrehajtóbizottságot, amely a szervezési munkákat végzi. E bizottság tagjai: Angel István dr., Botis Tivadar dr. és Popoviciu kapitány, — mint a végrehajtó-osztály élnöke — lettek. Az ülésen résztvettek nagy vonásokban megállapították az egyesület céljait és programját. A sürgős teendők között első helyen áll a tagok gyűlése és megfelelő pénzalap megszerzése, hogy a bizottság elérhesse kitűzött némes céljait. A programba felvették a hősök temetőjének karbantartását és az összes aradmegyei hősi halottak exhumálását és a mikalakal temetőben való elhelyezését. A mikalakal hősök temetőjében aztán felekezettek szerint csoportosították a halott hősök sírjait, emlékeztetőre pedig — nemzeti és faji különbség nélkül — a Hősök emlékszórának Aradvárosában való felállítását tervezi az egyesület. Ha mindezeket a célokat megvalósították, akkor az egyesület gondoskodni kíván a háború áldozatainak hozzátartozóiról, gyermekeiről, nemzeti- és valláskülönbség nélkül. Popoviciu kapitány, a végrehajtó-osztály élnöke, ugyanekkor megbízást kapott arra, hogy a munkálatokat már most megkezdje és a némes, felekölt célt tekintve, bizonyos, hogy ez az akció visszhangra fog találni Aradváros társadalmában és megfelelő mértékben támogatni fogják a mozgalmat. Az egyesület különben április havában taggyűlést tart, amikor is Aradváros egész társadalmának bevonásával alakítja meg nagyszabású bizottságait és különböző bizottságait.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jóslása szerint sokhelyütt csapadék várható, fagypont fölötti hőmérséklettel, később nyugati légáramlással változókéony idő.

— Aradi orvosok kinevezése. Bucurestiből jelentik: A közegészségügyi miniszter dr. M. Sturza volt aradi orvost az onca-sibiui államgyógytűró igazgató-őorvosává, Bodiu Mariust a herculesfürdői fürdőorvosi állásba nevezte ki, illetve ez állásukban újból megerősítette őket.

— Hadirokkantak tüntetése Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: A hadirokkantak tegnap újabb tüntetést kíséreltek meg. A rokkantak szövetsége Str. Fentanein lévő helyiségében összegyűltek, majd valamennyien a Biserica Alba templomba vonultak, ahonnan kijövet 1000 tüntetőt akartak rendezni, de ezt a rendőrség megakadályozta.

— Az új német kormány bemutatkozása. Berlinből jelentik: Ma mutatkozik be Marx új kormánya. A jelentések szerint a birodalmi gyűlést Marx kancellár kormányfőnökének a kettő órára kezébe, hogy a pártok állást foglaljanak.

— A comlausi görög keleti lelkesztő elbűvölése. Stana János comlausi (őszentanna) görög keleti lelkesztő címzetes esperessé nevezték ki. A kitüntetés érdemes embert ért, aki nemcsak lelki, hanem az egész lakosság körében általános tiszteletnek és szeretetnek örvendő. Stana János címzetes esperest kinevezése alkalmából számosan üdvözölték.

— Mérés perújítás lesz a Tisza-gyilkosságban. Budapestről jelentik: A Tisza-gyilkosság perújítása ügyében a soproni fegyházból ma Budapestre szállódták Gartner Marcellt. Gartner a rendőrségi kihallgatások idejére a Markó-uccai fogház lakója lesz.

— Megoperálták Hábsburg Albrecht főherceget. Budapestről jelentik: Ma megoperálták a Fisor-szematóriumában Albrecht királyi herceget. Ma délelőtt Béni bécsi gégespecialista és Rejtő tábor kiveték a királyi herceg manduláit.

Harc a megölt miniszterelnök vagyonáért.

Nős volt-e Stürgkh gróf, a háború alatt meggyilkolt osztrák kormányelnök? — Bonyolult szenzációs milliárdos örökségi per Bécsben.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Néhány hét előtt az egész középeurópai sajtót bejárta a hír, hogy a Gentzasse-i agrok menedékházában elhunyt Fock Hermína asszony, Stürgkh grófnak, a tragikus véget ért osztrák miniszterelnöknek, akit Adler Frigyes szocialistavezér a háború alatt a Meissl & Schadin-szálloda éttermében lelőtt, barátjának.

Fock Hermína barátjának meggyilkolása után bukcomországra esett és az összeomlás után házi orvosának tanácsára feladta lakását és a Gentzasse-i menedékházba költözött, ahol Seipel kancellár közbenjárására két szobát bocsátottak rendelkezésére. Fock Hermína új év után elhunyt anélkül, hogy végrendeletet hagyott hátra.

Nővérei és fivérei, akik egynek kivételével — aki Bécsben villamoskalanaz — Budapes ten élnek, megtették a lépéseket a hagyaték megszerzése érdekében. Az elhunyt testvéreit azt állítják, hogy nővéruket ugyan mindig hajadonnak vallotta magát, azonban Stürgkh gróf 37 év előtt Nizzában megesküdött vele.

A császári miniszterelnöknek az volt a terve, hogy a házasságot, csak anyjának halála után publikálja. Erre azonban Adler Frigyes gyilkos merénylete következtében már nem

— Stern Gyula vezérigazgató 'Aradra való szállítása. Stern Gyulának, a Lomasi Erdőipar vezérigazgatójának sajnálatos búcsúesti-i balesetéről megemlékezett az Aradi Közlöny. A nagy népszerűségnek és szeretetnek örvendő vezérigazgató, akinek balesetéről Aradi társadalmában legnagyobb részvétel történt, az Elisabet-szematóriumban fekszik Bucurestiben. Stern vezérigazgatót ma levet éri a betegsége — a levél szerint — a maga ad felvilágosítást, milyen természetű baleset érte. Stern Gyula jobb lábán szenvedett boka-luxust és csontrepedést. Állapota már lényegesen javult, bár még súlyos fájdalommal van. Egyébként úgy tudjuk, hogy a vezérigazgató már a holnapi napon visszaérkezik Aradra, hogy további gyógykezelését itt történjék. Ez a tény maga is bizonyítja annak, hogy a szenvedéstől járt vezérigazgató állapota jelentős mértékben javult.

— Bírószági tárgyalás a választói listából kiharadottak ügyében. Ez évben is többen kiharadtak az aradi választói névjegyzékből. A kiharadottak utólagos felvételi ügyében a tárgyalást az aradi járásbíró február 7-én délután 9 órára tűzte ki, amikor Zih József táblabíró, a járásbírószági vezetője az alábbiak felvételi ügyét tárgyalja: Schwartz Adolf, Mózer Péter, Pálthy Béla, Kovács János, Zeiner Imre, Rigó János, Gács Mór, Hoffmann Imre, Papp István, Kolozsvári Imre, Róth Aladár, Róth Elemér, Bőszörményi Benedek, Bőszörményi András, Gróf Jernác, Metzl Vilmos, Apostoianu Vazul, Mihailovici Milos, Conneac Victor, Popovici Demeter, Sorosiu Ilés, Dancau Mihály, Rendos Péter, Pacurariu Miklós, Mirza Maria, Don Sándor, Husi Péter, Dobrescu István, Mihailu Demeter és Poemariu Ilés.

— Diákharc Bécsben. Bécsből jelentik: Az egyetemen a szocialista és nacionalista diákok összeütköztek. A rendőrség megtisztította az egyetem előtti teret a zavargóktól. A tüntetés után a szocialista diákság memorandumot nyújtott át a közoktatásügyi miniszternek a követeléseikről.

— Aradi főpapok uccái. Irtnok arról az akción, melyet Páris Lajos ág. evang. lelkeszt indított, hogy Lakatos Ottó és Papp I. János elhunyt aradi egyházokról uccákat nevezzenek el Aradon. Páris Lajos ma aztán beadványt intézett a városi tanácshoz, amelyben a főpapokról uccák elnevezését kérte s egyben azt is kérelmezte, hogy az Aranykéz és a Mikes Kelemen-uccákat összekapcsoló két kis uccát is névvel lássák el.

— „Sürgös” akták az aradi városházán. Angel István dr. polgármester ma rendeletet adott ki, amelyben tudomására hozta az egyes szolgálati főnököknek, hogy az aktákat „sürgös” jelzéssel csak ő láthatja el. Így a közönség sürgős esetekben kizárólag a polgármesterhez fordulhat.

került sor.

Fock Hermína mindig másra terelte a szót, ha valaki célzott a titkos nizzai esküvőre. Tény azonban, hogy Fock Hermína három évtizeden át barátjának volt Stürgkh grófnak, aki külföldi utazásaira mindig magával vitte. Stürgkh gróf Fock Herminát egyébként is teljesen kitartotta és tőle valók a hátrahagyott ékszerek, amelyek értéke az örökösök szerint milliárdokra ruz.

Az elhunyt testvérei azonban azt állítják, hogy az ékszerek nagy része elűnt a hagyatékból, így hiányzik egy 80 briliánsból álló diadém, amelynek értéke több mint egy milliárd, azonkívül egyéb ékszerek s kétszáz Louis d'or. Nem szerepel a hagyatékban az elhunyt gróf bérpalotája sem. Az örökösök megbíztak egy bécsi ügyvéddel, hogy tisztázza, hova tűntek el ezek.

A meglevő ékszereket jelenleg a kancellári hivatal egyik magasrangú tisztviselője őrzi, akinél az elhunyt néhány hónap előtt letétbe helyezte. Az örökösök ügyvédje tisztázni akarja azt is, vajjon Fock Hermína valóban törvényes felesége volt-e Stürgkh grófnak, mivel evvel az esetben az asszony testvérel igényt tarthatnak a meggyilkolt császári miniszterelnök hagyatékának egy részére is.

— Amerikában elhunyt lippal tanárné. Lippáról jelentik: Mélységes gyász érte a lippai Kriván-családot. Messze Argentínában elhunyt Pollich Vendélné, szül. Kriván Annus, Pollich Vendel volt lippai magántanár felesége. Az elhunyt utolsó kívánsága az volt, hogy testét krematóriumban égetssék el. A 29. évében meghalt szimpatikus teremtés leánya volt néhai Kriván lippal könyvkereskedőnek s huga Kriván Istvánnak, a gyoroki Fakereskedelmi r.-t. főkönyvelőjének.

— A cluji román opera köröstának sztrájkja. Clujról jelentik: A román opera köröstái ma sztrájkba léptek, miután az igazgatóság nem akar eleget tenni fizetéselési kérelmüknek, melyet a kultuszminiszteri államtitkár legutóbbi cluji tartózkodása idején megígért. Az opera igazgatója kijelentette az újságíróknak, hogy a sztrájkoló köröstákat kiléptetnek tekintik.

— Elítelt aradi betörő. Az aradi törvényszék Balacescu-tanácsa ma ítélkezett Kőrösi Elemér aradi kárpitossegéd, hírhedt betörő ügyében, aki — mint ismeretes — 1925. nyarán sorozatos betöréseket követett el Aradon. Az aradi rendőrség csak hosszas nyomozás után kerítette kézre a furfangos tolvajt, aki a kérdéses időben az egész várost rettegesben tartotta. A titkoszatos betörések elkövetőjét Rasztig István detektiv-csoportvezető fogta el s bizonyította rá a Wiegenfeld butorkereskedőnél, az Andrányi pezsgógyárban Krémer Józsefné lakásán és a Baross-parki tenniszgrund szertárában történt betöréseket. A megtartott főtárgyaláson a törvényszék többrendbeli betöréses lopásért Kőrösi Elemér 2 és fél évi börtönbüntetésre ítélte.

— Newyorki felhőkarcolók tűzveszedelme. Newyorkból jelentik: Tegnap este az Avenue 74 és a Broadway több felhőkarcolója kivulladt és a felsőbb emeleteket elhamvasztotta. A kár több mint egy millió dollár.

— Szélhámós igazgatók letartóztatása Oradean. Oradeáról jelentik: A rendőrség ma letartóztatta Goldringer lakabot, a Hermes hitelintézet igazgatóját és Schweiter Jakab társigazgatót, akikről több jelentés alapján kiderült, hogy 970 ügyfelüket megkárosították. Letartóztatás gazdasági körökben nagy feltűnést keltett.

— Revolverrel védekezett egy megtámadott aradmegyei gazda. Az aradi ügyészség ma letartóztatásba helyezte Batran Miklós bokszei gazdaembert, aki az elmúlt éjjel lakodalomból hazafelé menet, állítólag az őt megtámadó négy bokszei emberrel szemben forgópisztolyát használta s az egyik támadót a lábán súlyosan megsebesítette. Kihallgatásakor önvédelemre hivatkozott s elmondotta, hogy támadói közül egyet sem ismert s így valószínűnek tartja, hogy ki akarták rabolni. Az ügyben a vizsgálatot megindították.

|| Prater Mici ||

— **Vallásháboru Mexicoban.** Mexicoból jelentik: Cabacas közelében a kormánycsapatok hosszabb ütközet után 35 katolikus felkelőt elfogtak és azonnal kivégeztek.

— **Megalakult a katolikus népszövetség Szatmáron.** Szatmári tudósítók jelentik. A katolikus Népszövetség szervező bizottsága nagyarányú gyűlést rendezett Szatmáron és hatalmas tömeg jelenlétében megalakították a Népszövetség szatmári és németi csoportját. Az imponáns nagygyűlés Beethoven himnuszával kezdődött, majd felolvasták dr. Boromissza Tibor püspöknek Szabó Pál nagypréposthoz intézett levelét, amelyben áldását küldi az egyesületnek és agg korára való hivatkozással kéri a püspöki helynököt, nyissa meg nevében az alakuló nagygyűlést. Az egybegyűlt közönség nagy lelkesedéssel fogadta a főpásztori leiratot Szabó István nagyprépost rövid beszéde kíséretében megnyitja a gyűlést és átadja a szót Szilágyi M. Dózsa népszövetségi igazgatónak, aki magasán szárnyaló, tartalmas beszédben mutatott rá a szervezkedés szükségességére. Indítványozza, hogy a szatmár városi és németi hitközségek alakítsák meg a Népszövetség helyi csoportját. Több lelkes hangú hozzászólás után megalakítják mindkét csoport tisztikarát. A szatmári csoport vezetősége: elnök: dr. Göbl Alajos főorvos; alelnökök: Dsida Aladár, Mertz József, Terge László. Pénztáros: Szeles Albert; titkár: Dsida Jenő; ellenőr: Petki László. Csoportvezetők: Ackermann Mihály, Balla Ferenc, Báljuk József, Bahnhoffer Lajos, Benyovszky Ferenc, Barbás Lajos, Farkas Elek, Hudák Pál, Lechner János, Pálos István, Polyák György, Polgár Miklós, Szücs József, Tolmács Ferenc. A németi szervezet tisztikara: elnök: dr. Schlagetter Nándor, alelnökök: Zsitkó Gyula, Leibinger Márton és Csapak József. Titkár: dr. Banner Antal; pénztáros: Károlyi János; ellenőr: Reif Vencel. Csoportvezetők: Andocs Mihály, Hazni Béla, Heinrich Péter, Hevesi Pál, Hudák Mihály, Honti Endre, Láng József, idősh Litteczky Pál, Márka János, Manfredi Antal, Merk István, Mool Kálmán, Nagy József, Soltész Ignác, Szabó József, és Skrabatovics József. Ezután Szilágyi M. Dózsa népszövetségi igazgató, a központi nevében üdvözölte az új tisztikart és indítványozta, hogy a népszövetségi tagsági kötelezettségeknek mindenki tegyen eleget. Nyomában 13 alapító tag jelentkezett és pedig: Szabó István püspöki helynök, dr. Göbl Alajos, dr. Schlagetter Nándor, Ilosvay Lajos, Láng Ferenc, Troknya Endre, Mertz József, Mátyás Károlyné, Bodnár Károly, dr. Kováts Gyula, özv. Csécsény Józsefné, Papp Jánosné, Gollner Gábor. Majd a jelenlevők tömegesen vétették fel magukat a Népszövetség tagjai sorába. A pápai himnusz éneklésével ért véget a jóslakult szervezkedés nagygyűlése.

— **Házasság.** Werner Magda és Weichherz Gusztáv vasárnap d. e. 11 órákor tartják esküvőjüket Pankotán. (Minden külön értesítés hiányában.)

— **Újoncok bevonulása.** Az aradi katonai igazgató felhívja az 1927. évbeli katonaköteleseket, akiknek behívójuk van, hogy a behívón feltüntetett napon jelentkezzenek a várbán. Az 1927. évbeli újoncnak viszont holnap, február 4-én reggel nyolc órákor kell jelentkezniük ugyanott. A jelentkezők vigyenek magukkal meleg ruhát és élelmiszert.

— **Még mindig súlyos az öngyilkos aradi asszony állapota.** Dehelean Tódornét, az Aradon történt kettős öngyilkosság életben maradt szereplőjét, az aradi kórház belgyógyászati osztályán ápolják. Orvosai több ízben végeztek gyomormosást rajta. Állapota azonban még mindig igen súlyos, mert a gyilkos méreg erősen összeroncsolta a belső szerveit.

Németország felszabadult a katonai gyámítás alól.

A nagykövetség tanácsa szerint a német birodalom eleget tett leszerelési kötelezettségének. — Lerombainak egy sereg német erődöt.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.)
A mai nappal megszűnt Németországban a szövetséges katonai ellenőrző bizottság. Ma délelőtt a versaillesi katonai bizottság elfogadta a német indítványokat és ehhez a határozatához a déli órákban a nagykövetség konferenciája is hozzájárult azzal a hivatalos megállapítással, hogy Németország a békeszerződésből folyó katonai kötelezettségeinek teljesen megfelelt. A nyilvánosságot csak általánosságban informálták a megállapodásokról, mert nem akarnak elébeugrani a Németországhoz intézendő hivatalos közléseknek. A hadianyagok gyártásának és kivitelének kérdését külön német törvény fogja szabályozni, amelynek tervezetében a német kormány és a szövetségesek katonai szakértői megállapodtak. Franciaországról a létrejött

kompromisszumra vonatkozólag a következő hivatalos közlést adták ki:

— Németország és a szövetségesek között megállapodás jött létre, amelynek értelmében bizonyos határokon belül nem szabad más erődöket építeni, mint amelyeket 1920-ban már mint létezéseket megállapítottak. Ezzel szemben a versaillesi katonai bizottságban érdekelt kormányok hozzájárulnak, hogy az 1920. óta épített új erődök közül azok, amelyeknek defenzív jellege kétségtelen — megmaradjanak. A többi, 1920. óta ezen a környéken épített erődöt Németország le fogja bontani.

A német kormány kijelentette, hogy azokon az erődökön kívül, amelyeknek létezéséről a szövetségesek tudnak, más erődök nem léteznek és kötelezettséget vállalt arra nézve, hogy az új erődöt nem fog építtetni.

— **Halálozás.** Dr. Alföldy Lajos nyug. járásorvos, tb. megyei főorvos életének 76. évében Baján meghalt. Az elhunytban Alföldy Pál, a Mezőgazdák r. t. vezérigazgatója édesatyját gyászolja.

— **A halyogó állírlapiró.** Reyser Lajos állírlapiró, akit az elmúlt évben a timisoarai sziguranca toloncolt át Jugoszláviába és akit a nagybecskereki törvényszék legutóbb sajtó utján elkövetett rágalmozásért négy havi fegyházra ítelt, jelenleg a temesvári állambiztonsági vezérfelügyelőség foglya. Reyser első közt büntetése elől Nagybecskerekéről és Romániának vette az útját. A határon való átkeléskor azonban a granicsárok elfogták s most a temesvári állambiztonsági hivatalban várja sorsának eldőlését.

— **Fenyéri Móric meghalt.** Budapestről jelentik: Meghalt gyászoló közönség, családtagok, irók kísérték tegnap utolsó útjára Fenyéri Móric, a budapesti Nemzeti Színház érdemes művészt, aki 69 éves korában Budapesten halt meg. Mint színíró is korán feltűnt, akadémiai díjat nyert. Aradon, Szegeden, Debrecenben és majdnem minden nagyobb magyar vidéki városban színészkedett egykor Fenyéri Móric. Később a budapesti Népszínház, majd a Nemzeti Színház művésze lett és ez előtt két évvel szerepelt utójára a színpadon, utána nyugalmába vonult. Egy gyár vállalat tisztviselője lett, míg most meghalt. Temetésén Géczy István a Színeszgyegesület, Szirmai Imre a Népszínház nevében bucsúztatta az érdemes színészt.

— **Alhir szigorított ostromállapotról.** Bucarestből jelentik: Több bucuresti-i lap azt a hirt terjesztette, hogy a fővárosban megszigorították az ostromállapotot. A hatóságok most erővel cáfolják ezt a hirt és kijelentik, hogy erről szó sem volt. Sőt ezzel szemben Rascanu tábornok, Bessarabia kormányzója, tegnap megbeszélést folytatott Zadig és Socriseanu hadtestparancsnokokkal a besszarabiai ostromállapot enyhítése, illetve egyes helyeken való felfüggesztése ügyében. Rascanu tárgyalásairól a kormány fog kommunikét kiadni.

— **Sikkasztó galati bankár.** Galatiból jelentik: Galati ügyészség ma letartóztatta Platis Ilie galati bankárt, aki ellen hamis könyvvezetés, hitelezés és sikkasztás címén indítottak eljárást. A bankár azzal védekezik, hogy a büntetlen ellenőrzés érdekében volt kénytelen elkövetni, amennyiben cégét az anyagi összeomlás fenyegette. Platis bankár vagyonára különben a mai napon másfélmillió lej erejű büntető zárlatot rendeltek el, mert körülbelül ennyire rug az általa elkövetett visszaélések összege.

— **Bundatolvajok szövetkezését fogták.** Csernovitzban. Cernautiból jelentik: A cernauti rendőrség hosszán nyomozás után a mai napon elfogta a már hónapok óta garázdálkodó cernauti szörméltolvajokat, akik még a legutóbbi napokban is az Európa kávéház ruhafőnökében négy igen értékes szörméltolvajt lóttak el. A szörméltolvajok bandájába főmőrülve követték el az elegnás lokálók ruhafőnökének megdézsmálását s eddig közel 50 értékes bunda ellopását vallották be. Érdekes azonban, hogy a tolvajok legidősebbike is alig husz esztendő, míg a többiek mind alul vannak a tizenhét éven. A tolvajokat szörméltolvajokat a kiskoruak bíróságának adták át

— **Galgóczy generális kilencven esztendő**
Bécsből jelentik: Schiebe és Suttner tábornokok tegnap Galgóczy Antal nyugalmazott gyalogsági tábornoknak 90-ik születésnapja alkalmával át adták Vaugoin hadügyminiszter és a hadsereg szerencsekívánatait. Galgóczy Antal a régi közös hadsereg legnépszerűbb hírneves tábornoka volt és nagy szeretetnek örvendett. A tábornokot, aki székely születésű, Zita exkirályné is táviratilag üdvözölte.

— **Szmokingos urak boxpárbaja egy előkelő pesti barban.** Budapestről jelentik: Mára virradó éjszakán hangos botrány játszódott le az egyik legelőkelőbb pesti mulatóhelyen. A fényesen kivilágított bar nézőterén két ur társaság tűzött össze a pezsgő mámorában. És a szmokingos gavallérok fölugrálva székeikről szabályos boxpárbajt vívtak a tüdőköltő parketten. A parhaj áldozata budai Goldberger Imre, akit két ismert pesti arszlán, Polnay Péter és Polnay Iván, az Atlantica Trust vezérigazgatójának fiai vertek véresre a bar hölgyvendégeinek hangos sikoltozása közben.

— **Milliárdos tartásdíj fizet egy bécsi gyáros elvált feleségének.** Bécsből jelentik: Mandel, a hüttenbergi fölténygyár vezérigazgatójának a felesége elvált férjétől és havi százmillió papirkoronát követel tőle tartásdíj gyanánt. Az asszonyt apja, Strauss dr., ismert bécsi ügyvéd képviselte, aki a bíróság előtt kijelentette, hogy egykori vejének egymillió svájci frank évi jövedelme van. A három instanciát megjárta per a nanokban a felek megegyezésével végződött. Eszerint a férj három és félmilliót fizet az asszonynak egyszeri végkielégítésként, azonkívül havonta harmincmillió korona járadékot. Ha az asszony újabb férjhezmenne, havi járadékát huszmillióra korlátozzák.

— **Operációval gyógyították a tuberkulózist.** Karlsruhe-ból jelentik: A híres müncheni sebész, Ferdinánd Sauerbach tanár, titkos tanácsos, Karlsruheban tegnap előadást tartott a sebészet haladásáról, különös tekintettel a tüdőtuberkulózisnak operatív módon való kezelésére vonatkozólag. Az új sebészeti kezelés alap gondolata — ahogy a tudós kifejtette — az elzsugorodott tüdőt mesterséges előidézése. Ezt különleges módon lehet elérni: levegőnek a pleuraterébe való belefújtásával, a mellkas mecsükkítésével és a bordák megrövidítésével. Sauerbach tanár ezután elmondotta, hogy ily módon az egyoldalu tuberkulózisnak 30–40 százalékát sikerült meggyógyítani és az esetek 30–40 százalékánál oly nagy javulás állott be, amely visszaadja a munkaképességet.

— **Thémes új tánckurzusi kezd február 4-én** a városi kocsokban.

— **Pályázati hirdetés.** Az aradi katonai ügyelet és öngyöklet pályázatát hirdeti a „Jellinek Józsefné szül. Weisz Margit alapítvány” kamatára. Pályázati kérvények az izr. hitközség irodájába f. évi február hó 15-ig nyújtandók be.

— **Salon Elegant.** Ferenc & Co. hölgyfodrásznál kintiben képzett kozmetikusnő működik.

— **H. Sziklay Gizi Str.** Cseretasi-lor (Szt. Pál-uccai) tánciskolájában február hó 8-án kezdődik részére új táncoklón kezdődik.

KARINTHY febr. 11.

Az aradi Urániában
ma utóljára
Bajer Gizi és Gyortos Gyulával
a főszerepben
Frakkos kisasszony.

Előadások 1/5, 6, 1/2 és 9 órákor kezdődnek.

Három kakukos óra az aradi Uránia szombati műsora.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Rendezik az állami gépségélyek ügyét Aradon.

Kinek tulajdonába mennek át a magyar állam által adományozott gépek. Miniszteri rendelet az aradi iparfelügyelőséghez.

(Arad, február 3.) Az aradi iparfelügyelőséghez ma a kereskedelmi és iparügyi miniszterium érdekes és fontos körirata érkezett, amely a magyar kormány által annak idején államsegélyképpen kiosztott gépek sorsáról intézkedik. A magyar kormány ugyanis, még a békevilágban több üzemet és vállalatnak rendszerint 10, vagy több évre gépkölcsönöket adott bizonyos feltételek mellett, de mindig fenntartotta magának a jogot, hogy a kölcsönidő lejártá után döntsön arról, hogy a gépeket végleg a szóbanforgó üzem, vagy vállalat tulajdonába bocsássa-e, vagy pedig azt visszavegye. Ha a vállalatok a kölcsönidő alatt megfeleltek az állam, illetve a kormány által kiszabott feltételeknek, akkor a gépek rendszerint az üzemek tulajdonába kerültek, ha pedig nem teljesítették a kikötéseket, a kormány visszavette a gépeket. A háborús évek alatt aztán gyakran megtörtént az, hogy a kölcsönidő lejártával nem döntött a kormány véglegesen a vállalatok gépkölcsönéről, úgy hogy azok továbbra is az illető üzemek birtokában maradtak ugyan, de csak ideiglenes formában.

Az imperiumváltással a békeszerződés értelmében, az a jogkör, amit ebben az ügyben a magyar kormány betöltött, automatikusan a román kormányra szállt át és a román kormány rendezni kívánván a dolgot 1924-ben rendeletet adott ki, hogy mindazok az iparvállalatok, amelyek a magyar államtól gépeket

kaptak kölcsön és azok még tulajdonukban vannak, igazolják, hogy mely jogcímen birtokolják azokat. Ez az igazolási határidő 1926. december 31-én járt le. Mivel azonban sokan vannak, akik be sem jelentették, hogy a magyar államtól kapott gépkölcsönrel rendelkeznek, noha az illetők ismeretesebbek az iparfelügyelőség előtt és sokan vannak, akik nem tudják kellő módon még ma sem igazolni azt, hogy a kölcsönkép milyen címen van még most is birtokukban, a miniszterium ma érkezett leirata arra utasítja az iparfelügyelőséget: kontrollálják, hogy az érdekelte iparvállalatok megfelelnek-e ama feltételeknek, amiket a magyar kormány a gépek kölcsönadása alkalmával kikötött. Elrendeli továbbá a körirat a gépek összeírását és ebben az ügyben Trimbitioni Traian iparfelügyelő minden egyes iparvállalatra nézve javaslatot terjeszt az auidi (nagyenyedi) iparügyi főfelügyelőség útján a kormányhoz, amely aztán véglegesen dönt a gépek sorsáról a javaslat figyelembevételével.

Az iparfelügyelő kijelentette, hogy ajánlatos volna, ha mindazok, akik eddig elmulasztották a bejelentést, pótolva azt és hivatkozva az idevonatkozó rendelkezésekre kérvényeznék, hogy a gépek végleg tulajdonukba kerüljenek. Ellenkező esetben ugyanis a gépek az állam tulajdonába mennek át. Ugyanaz az eset áll fenn azokkal az iparvállalatokkal szemben, amelyek nem feleltek meg a kiszabott feltételeknek.

Zürichben 2.87.50, Párisban 13.85 a lej

Kétyi valutaárak. (Február hó 3.)
Kifizetések: Berlin 43.70, Amsterdam 73.60, Newyork 183.50, London 893, Páris 7.30, Milánó 7.91, Prága 45.50, Budapest 32.20, Zágráb 3.24, Bécs 25.92.50, Zürich 35.40. — **Áru:** Márka 43, dollár 183, francia frank 7, olasz lira 7.80, cseh korona 5.45, pengő 32.20, dinár 3.24, osztrák schilling 25.90, svájci frank 35.40. — **Pénz:** Márka 41, dollár 181, francia frank 6.50, olasz lira 7.40, cseh korona 5.20, pengő 36.50, dinár 3, osztrák schilling 25, svájci frank 34.40.

Zürichi tőzsdenyitás. (Február hó 3.)
Berlin 123.15, Amsterdam 207.75, Newyork 518 hétnyolcad, Páris 20.45.50, Milánó 22.20, Prága 15.39.50, Budapest 90.90, Belgrád 9.13.50, **Bucuresti** 2.82.50, Varsó 57.50, Bécs 73.35.

Zürichi tőzsdezárlat. (Február hó 3.)
Berlin 123.20, Amsterdam 207.70, Newyork 520, London 2522, Páris 20.46, Milánó 22.20, Prága 15.39, Budapest 90.90, Belgrád 9.13.50, **Bucuresti** 2.87.50, Varsó 57.50, Bécs 73.35.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Február hó 3.)
Devizák: Páris 7.27, Berlin 43.75, London 892, Newyork 184 egynyolcad, Milánó 7.90, Zürich 35.55, Bécs 26.75, Prága 547.50. — **Valuták:** Napoleon 740, márka 43, leva 1.30, török lira 0.90, angol font 890, francia frank 7.25, svájci frank 35.50, olasz lira 8, drachma 2.10, dinár 3.28, dollár 183, lengyel márka 21, osztrák korona 26, cseh korona 5.50.

Erzsébet Mozgó

Ma, d. u. 6, 8 és 9 órákor

DUNAKERINGŐ.

Az idei szezon legjobb vigjátékláger.

Főszerepben Harry Liedtke és Lya Mara

A darabban előforduló csodaszép eredeti ének-számokat az aradi színház opera művészei éneklik.

Práter Mici

Rád 6-műsor.

Péntek, február 4. Wien—Graz: 19.50. Opera-előadás. — Pozsony: 19.30. Hangverseny. — Zágráb: 20.30. Dal- és áriaest. — Milánó: 20.45. Operatetőadás. — Breslau: 16.30. Szórakoztató hangverseny. 22.30. Táncczene. — Prága: 20. Hangverseny. — London: 22.30. Hangverseny. — Leipzig: 20.30. Opera-előadás. — 22.45. Táncczene. — Stuttgart: 20. O-lasz

estély, utána sváb költők és zeneszerzők estje. — Frankfurt a. M.: 20.15. Tarka est. — München: 20. Népies szimfonikus hangverseny. — Budapest: 9.30, 12. és 16. Hírek, közgazdaság. — 16. Gyermekeknek németül. — 17.02. Ortopédiai előadás. — 17.45. Tudományos előadás. — 18.45. A Schmidt—Hodossy—Hoffmann-trió hangversenye. — 19.45. Irodalmi előadás. — 20.30. Hangverseny, utána cigányzene.

Mozi.

xx A vörösbőrűk életéből érdekes történelmi adatok alapján hatalmas filmet vetít az aradi Apolló mozgószínház. A vörös faj primitív életétől egészen a mai napig elvonnul előttünk ennek a titokzatos népnek minden fejlődési stációja, amely magában véve is lebilincselően érdekes. De az ügyes rendezői kezek megható regényvel szőtték át ezt a történelmi filmet, mely néhány napig műsordarabja marad az aradi Apollónak. Az előadások 5, 7 és 9 órákor kezdődnek.

xx A trakkos kisasszony címen nagyszabású magyar filmet vetít az aradi Uránia mozgószínház. Két bohém világszavargó életét dolgozták fel filmre, két vándorkomédiás élete vonul el előttünk megható és vidám jelenetek közben. A film értékét különösen emeli az, hogy a női főszerepet Bajor Gizli, a férfié, szerepet pedig Csontos Gyula alakítja. Ők a vándorkomédiások, akik rongyosan végig kóborolják a magyar közönséget, míg végül, amikor az utolsó ruhájuk is elszakad, egy grófi börtöndre akadnak és pár perccel ekkor személyekké változnak át. Itt érdekes esemény kapcsolódik az életükbe és állandóan kacag a nézőtér, amíg a két bohém egy egyszerű trüffel végigszélhámoskodik a fürdőhelyeket. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órákor kezdődnek.

Az aradi Apollóban ma

Vörösbőrűk pusztulása

Történelmi film a vörösfaj életéből.

Főszerepben:

Richard Dix

Az előadások 5, 7 és 9 órákor kezdődnek.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

NYILTÉR.

E rovat alatt közléseket nem vállalunk felelősséget.

FELHÍVÁS.

Alólirottak közhírré tesszük, hogy az eddig közös tulajdont képezett Zerindulmare-i és Simonesti malomüzemekre fenálló tulajdonközösséget békés uton megszüntetni kívánjuk olyképen, hogy a Zerindulmare-i malom fele része a jövőben Weisz Jakab s neje, másik fele továbbra is dr. Erdős Sándor, viszont a Simonesti malom Erdős Gyula, Erdős Sándor és dr. Erdős Zoltán kizárólagos tulajdonát képezze, miért is felhívjuk az összes hitelezőket, hogy a Zerindulmare-i malomüzemre vonatkozó követeléseiket dr. Erdős Sándor Arad, Str. Eminescu 6., míg a Satulnou-i malomüzemre vonatkozó követeléseiket Erdős Sándor Zerindulmare-i lakosnál 8 nap alatt annál is inkább jelentsék be, mert ezen határidő után támasztott követelésekért a jogutódok felelősséget nem vállalnak.

Chisineucris, 1927. február hó 2-án. 734

Weisz Jakab és neje Cherner Karolina, dr. Erdős Sándor, Erdős Gyula, Erdős Sándor dr. Erdős Zoltán.

Üzletünket március elején át helyeztük a városközpontba.
Apponyi Testvérek. A helyezés miatt minden lezártított árat...

APRO HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjazás szerint számítjuk. Minden szöveg... Hirdetéseket d. n. 5 óráig vesszük fel...

Levelezés.

GSÖPPETSEM: Szenvedéllyel várom, hogy ölelésem tüzes békéjében megvilágszatalódjam. 713

Házasság.

HÁZASSÁG. Jómegjelenésű, csinos, önálló kereskedő keresi hozzáillő fiatal nő ismeretségét kívül házasságra lépne. Leveleket „Kereskedő” jellegére kér az Aradi Közlöny kiadójába. 715

Alkalmazás.

JÓCSALÁDBÓL való fiú tanulóknak felvétetik. Cím: Munkások, Tisztviselők Szövetkezetének Művelődési Központjában. 724

CUKRASZEGEDŐ: elsőrangú munkakörre azonnal alkalmazást nyerhet. Fehérvári cukrászdájában Petroseni. (Rádió-Petroseni.) 723

GAZDASSZONYI állást keres középkorú intelligens nő magános urhálnak vagy idős házaspárnak. vidéki gazdaságban. Leveleket „Gazdasszony” jellegére kérés az Aradi Közlöny kiadójába. 720

IRODAI teendőkhöz írtas tisztviselőnl felvesszünk. Jelentkezni este 5-7 személyesen írásbeli ajánlattal Friedrich szállónál, Arad, Deák F.-u. 24. 716

Vétel és eladás.

STINGOL zongora felkelté, alig használt, eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 685

KÉZI UTAZÓ, BÖRÖND neszeserrel, Mária Terézia korabeli szokrény. Stingl zongora, stórok, csinos iratszékény, különböző komplett szoba berendezések, tükrök, fotelok, szőnyegek, asztalok, székek, vitru, festmények, gyermekkoscsik, gyermekágy, férfi öltönyök, uzletanyag, szalonnák, kávé, csokoládé, asztaldomák, mocha és ekező szervizek, antik órák, Biedermejer szalon, trimé, villanylámpák, stb. eladók. Salgósz. Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-ucca) 1. em. jobb. 1800

FAVÁGÓGÉP, amerikai gyártmány, keveset használt, teljes felszereléssel elutazás miatt sűrűkősen eladó. Cím: Munkástelep 160, Timispara. 716

FINOM nagy tükör bármilyen műterembe alkalmas. eladó, Arad, Str. Marasesti (Kossuth-u.) 23, kaputól jobbra. 731

ELADÓ 12.000 kis cserépszárító deszka jutányos árában (hódjarku) Ehling Henrikel Saupentruerman. 646

BÜTÖNLERAKATBAN legolcsóbb árában kaphatók: ebédlok, hálószobák. Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 3 és Str. Moise Nicoara (Petőfi-u.) 9. 661

ALKALMI butoreladás. Új ebédlok, hálók, uriszobák nagyon szép és a legjobb kivitelben minden elfogadható árárt eladók. Megtekinthetők Arad, Str. Moicloni (Orczy-u.) 3. 719

NÉHANY ezer lebontott téglá igen jutányos áron kapható. Közelebbi felvilágosítás volt Marta-gyár portásánál. 725

Üzletek.

ÉPÜLETFAKERESKEDÉS és motorikus erőre berendezett fűrésztálp eladó egy Aradhoz közel fekvő nagy községben, konkurenciamentes. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 663

Oktatás.

FRANCIÁI nagyon olcsón tanítók. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 714

NÉMET ÓRÁKAT vennék elsőrendű tanártól vagy tanárnőtől. Ajánlatokat „Német” jellegére kérek az Aradi Közlöny kiadójába. 732

Csödárvorési hirdetemény.

Vb. Schöner Miksa aradi rövidlátu nagykereskedő csödváltozában ezenel közhírré teszem, hogy a csödváltozás-mánynak határozata folytán a csödelletár 1-638- tetele alatt felvett 732.680 lej beszerzési árat és 649.244 lej 40 bani becsértéket képviselő áruaktár, továbbá a csödelletár 638-661 tetele alatt összeirt és 130.585 lej beszerzési árat és 130.585 lej becsértéket képviselő leletli és írodaji berendezési tárgyak ajánlati árverés útján egy tömegben értékesítve lesznek.

A becsérték 10%-nak megfelelő bánaipénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatok írodájában (Arad, Bulevardul Carol I. No. 75.) legkésőbb 1927. évi február 22-nek déli 12 óráig nyújtandók be, a benyújtott ajánlatok felett az állandó csödváltozásmány 1927. évi február hó 22-én délután 3 órakor fog dr. Krausz Gyula aradi ügyvéd, választmányi elnök írodájában (Arad, Piața Avram Iancu No. 20.) határozni olyképen, hogy az írásbeli ajánlatok felbontása után esetleg szóbeli árverést tart, jogában állván a legmagasabb összegű ajánlatot is visszautasítani és a csödtömeg értékesítése tekintetében másként határozni.

Az árverési vevő tartozik a saját pénzt híromban a vételára kiegészíteni, fizeti az 1% vételi illetéket és tartozik az ingókat 1927. február végéig elszállítani. A tömeggondnok és a választmány a leltárban összeirt tárgyak minőségéért, mennyiségéért és a leltár esctiegeztévedéseit nem szavatol. Az ingók és a leltár közbenejöttömmel az árverés napjáig bármely nap délután 3 és 5 óra között megtekinthetők.

737 Dr. FÜCHS ALBERT, ügyvéd, csödtömeggondnok Arad Bulevardul Carol No. 75. Telefon 244.

BORTERVÉLOK FIGYELMÉBE!

Szafianszky vizahólyag, préselt és szelgetelt vizahólyag, francia borderlő, gelatin, szénsavas mész, szűrőasztal, kénrud, kénpor, vészon-kénlap, szinlaggyu parafadugók, olcsón beszerezhetők, angol rézgálic és raffia előjegyezhető: 648 ERDŐS PAL fűszerkereskedő cégnél Arad, Piața Avram Iancu No. 3.

Nagy harisnyavásár mélyen leszállított áron BÖGYŐ-nál Arad í Selyem harisny hibaiban Lej 110.— „Nixé” cörna fátol legfinomabb minőség Lej 185.— „Hega” prima szilvóm flor Lej 85.— „Hega” legfinomabb selyem flor 1-106 Lej 95.— Szilvá hárisn ak 28 lej ol. 66 lejig: Férli cörna harisnya macas szára Lej 145.— Férli szóklik gyermek patent harisnyak 20.— lejől: Bör- és kötött-szövott keztük! Selyem szálak 125.— lejől! Csipkek, divatszalogok legolcsóbb árák mellől!

FASZÉN
elsőrendű száraz, villázott, tisztá bükkfából égetett csakis vaggontelben, nagyobb mennyiségben kapható azonnali vagy későbbi szállításra
„Halmágyi Erdőüzem” Aradana és Spitz Testvérek cégnél
ARAD, Bulevardul Regina Maria No. 9. 618

Böszörményi János lakatosműhelye

Világítási és rádió üzlet

állandó nagy VARGA és ROSENFELD Arad, Bul. Reg. Maria osillár raktár No. 12. Telefon: 608. Tervezésekkel, árajánlattal díjmentesen szolgálunk vidékre is

Szilóniában égetett kokszt 370.— lej házhoz szállítva. Lupényi kocszt 250.— lej Avram STERN si Comp. Arad, Bul. Reg. Ferdinand (Boros B.-tér) 56.

Női kalapok alakítása és készítése a legszebb kivitelben olcsón készülnek B. Ruhm Ellánál Arad, Str. Máriaegeti 4 (Kaputól-usból)

Modern gőzgép mely az első brünni gépgyárban készült, magas- és alacsony nyomású, Condensátorral, Szilveszterekkel, 80 HP. 90 fordulattal, a hozzátartozó Tischbein kazánal, az üzem megnagyobbitása folytán olcsón eladó. Megtekinthetők Orcifalva máomban. Telefon 6. 727

Nr. 30.247—1926. PUBLICAȚIUNE. Se aduce la cunoștință generală, că pentru darea in întreprindere a lucrărilor de reparare a pavajului existent din piața brută și piața cubică pe anul 1927, in ziua de 11 Aprilie crt, oara 10 a. m. se va ținea licitație publică cu oferte inchise in biuroul Serviciului economic (Primăria etaj, Camera Nr. 104) in conformitate cu Art. 72 și următorii din Legea asupra contabilității publice. Caetul de sarcini se poate vedea la Serviciul economic in oarele de serviciu. Arad, la 29. Ianuarie 1927. Serviciul economic.

Asztalos műhelynek kárpitosnak és egyéb üzemek alkalm. főt vonali souterain helyiség kiadó. Érdeklődhetni: Arad, Bulev. Regele Ferdinand 63-65. szám, I. emelet, II. ajtó. 729

Gzimmer Miklós borbély- és fodrász-üzlete Arad, Str. Ardealului (Erdélyi-ut) Baumann-báz. Elsőrendű kiszolgálás, mérsékelt árak. 560

Fock Gábor villanyerőre berendezett 691 csont- és diszmuasztergályos üzeme Arad, Str. Greceanu (Parányi-ucca) 4.

Arad, Str. Marasesti (Kossuth-u.) 11. Arany koronák, fogak garantált arany díjja 350—400 lej. Fém koronák—fogak darabja 100 lej. (Randolf, Victoria, Kosmos anyag) FOGASZATI! Fehérfogak kautsukra darabja 30 lej. Foghuzás (injektios érzéstelenítéssel) 40 lej.— Vidékieknek megrendelésük 24 órán belül eszközöltetnek. 495 Frida D'MOUDJALLED vizsgázott fogásznó

Kétszobás fürdőszobás, konyhával küll nccal lakást keres idősobb házaspár. Levelet emeleten, esetleg a konyhat fürdőszobává alakítja a bérlő. Bővebbet: Gyorfly „MUREȘ” írodájában Arad. 15293

Rossz villanyégők! becszerelése ráfizetéssel, garantált gyári utégőre, törött üveg és porcellán tárgyak szakszerű ragasztása, képkereket és ablaküvegeztést olcsón vállalok. SCHWARZ üveges Aradon, a zsidótemplom mellett. 1811

Olcsó árak Muzsai-nál Arad színházal szemben. Gyapjú öltöny téli Lej 1750 Double raglan v. ulster téli Lej 2350 Téli kabát szőrmasál gallérral Lej 2850 Bőrkaabát szőrma béleés és gallér Lej 4000 Mérték szerinti szabóság. Nagy posztó raktár.

Arad, Str. M. Nicoara 8. (Petőfi-u.) minden szakmába vágó, munkát elvállal a m.: épületvasalást, szarácok, takarektüzhelyek és mindenféle vasszerkezeti munkák szakaszon elkészítését. Javítások bontások munkáztatások

Căile Ferate Unite Arad și Ceanad Societate Anonimă. — Aradi és Csanádi Egyesült vasutak Részv.-Társ.

ACTIVA — VAGYON Bilantul anului 1926. évi Mérleg-számla. PASIVA — TEHER.

Construirea căilor ferate — Vasutépítés	10525700	Capitalul acționar — Részvénytőke:		
Completări și investiții de cale ferate — Vasutkiegészítés és beruházások	9844935 85	a) acții fundamentale — törzsrészvények	8464000	
Completări și investiții de cale ferate din fondul de rezervă — Vasutkiegészítés és beruházások a tartalékalapból	20370635 85*)	b) acții de prioritate de 6%-os elsőbbségi részvények:		
Casa — Pénztár	342500	neamortizate — törlesztetlen	1000000	
Debitori — Adósok	1010990 88	amortizate — törlesztett	1045200	6595700
Averea întreprinderilor și uzinelor industriale — Iparvállalatok és üzemek vagyona	31499662 84	c) acții de prioritate seria II. de 5% neamortizate — 5% II. sor. elsőbbségi részv. törlesztetlen	2046000	17168500
Averea institutului de pensii — Nyugdíjintézet vagyona	20104872 22	Fondul de rezervă creat pt. completarea și investirea căilor ferate — Vasutkiegészítésre és beruházásokra alkotott tartalékalap		897871 74
Efecte de cauziuni — Biztosíték értékpapírok	1931661 77	Reserve — Tartalékok:		
	88627	a) fondul de rezervă al exploatarei — Üzleti tartalékalap	2089990 64	
		b) fondul de rezervă pt. dividendă acțiunilor fundamentale — törzsrészvényosztalék tartalékalap	559462 84	
		c) fondul de rezervă pt. scăderea prețurilor materialelor rulante și mijloacelor de transport — Járőrművek értékcsökkenési tartalékalapja	1400000	
		d) reserve separate — külön tartalékok	1240971 74	
		e) diferență valori de materiale — anyagértékkülönblet	4796852 87	10577018 59
		Dividendă nepletită — Kifizetetlen osztalékok		8889896 20
		Creditori — Hitelezők		26680426 44
		Fond pt. construcțiile dela Pecica-Battonya — Pecica-Battonyai építkezés tartalékalap		4709748
		Fondul institutului de pensii — Nyugdíjintézet alapja		8778169 28
		Cauziuni — Biztosítékek		88627
		Transportul profitului din 1925. — 1925. évi nyereség áthozatal	64250 89	
		Profit net din 1926. — 1926. évi tiszta nyereség	3758742 42	8822998 81
	75299950 56			75299950 56

Arad, la 31. Decembrie 1926. december 31-én.

*Valoare facturilor 39935134.02 coroane antibelice și 101811.23 lei. Până la stabilirea definitive valorii nominale a acțiunilor noastre sumă de coroane s'a socotit provisoric în proporția de 2:1 — A számlák értéke 39935134.02 háboru előtti oszt. magyar korona és 101.811.23 lei. Részvényeink névértékének végleges megállapításáig a korona összeg provizorikusan 2:1 arányban vétett számításba.

CAILE FERATE UNITE ARAD ȘI CIANAD SOCIETATE ANONIMA. — ARADI ÉS CSANADI EGYESÜLT VASUTAK RÉSZVÉNYTARSASÁG

Dr. BOGDAN, s. k. KOROMZAY, s. k. Contabilitate — Könyvelésért: MARTONOSI, s. k. contabil expert — könyvszakértő.
Confrontând bilanțul present cu strazza și cu registrele, l'am cenzurat și aflat în deplină ordine. Ielen mérleg-számlát a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítva megvizsgáltuk és azt teljesen rendben találtuk.

Arad, la 2. Februarie 1927. február hó 2-án.

Comitetul de supraveghere al Căilor Ferate Unite Arad și Ceanad S. A. — Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak r. t. felügyelő-bizottsága:

DANIEL ENDRE, s. k. HEINRICH SANDOR, s. k. Gróf PORCIA LAJOS, s. k.
contabil expert — könyvszakértő. prezident — elnök, contabil expert — könyvszakértő.

AZ ARADI ÉS CSANADI EGYESÜLT VASUTAK FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁGÁNAK JELENTÉSE.

TISZTELT KÖZGYÜLÉS!

Van szerencsénk a tisztelt Közgyűlésnek tudomására hozni, hogy a kereskedelmi törvény és a társulati alapszabályok értelmében a társulat ügykezelését a lefolyt 1926. évben több ízben megvizsgáltuk és úgy ennek törvény- és alapszabályszerű helyességéről, a pénzügyi értékek rendbenlétéről, valamint a könyvvizetés pontosságáról magunknak mindannyiszor megnyugtató tudomást szereztünk.

Az igazgatóság által elének terjesztett 1926. évi mérleg-számlát és nyereség- és veszteség-számlát behatóan megvizsgáltuk és kijelentjük, hogy azok az üzleti könyvekkel és a nekünk előterjesztett keltári kimutatásokkal megegyeznek és úgy a kereskedelmi elveknek, mint a törvény követelményeinek minden tekintetben megfelelnek.

A fentebbiek alapján van szerencsénk az igazgatóságnak az 1926. évi 2.758.742 Lei 42 bani tiszta nyereség hovatfordítása tárgyában beterjesztett indítványát a tisztelt Közgyűlésnek elfogadásra ajánlani.

Végre kérjük a tisztelt Közgyűlést, hogy az 1926. üzletévet illetőleg alulírott bizottság részére a felmentvényt megadni sziveskedjék.
Arad, 1927. február 2.

AZ ARADI ÉS CSANADI EGYESÜLT VASUTAK RÉSZVÉNYTARSASÁG FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁGA:

DANIEL ENDRE, s. k. HEINRICH SANDOR, s. k. Gróf PORCIA LAJOS, s. k.
könyvszakértő. könyvszakértő.

FIGYELEM!

Április 1-től az egyenruhaviselőket minden iskolában kötelező. Bármely egyenruhát intézetek és egyesek részére legutányosabb árban THATU LAZÁR egyenruha szabó megbízásából elvállaljuk. — Ugyancsak náam szereshetők az új iskolai sajtó gyártmányú sapkák és szövetek. Schaffer Henrik Arad, Bul. Regina Maria No. 25. Szállításoknál jelentékeny árkedvezmény!

Nincs oly ügy, vagy megbízás, melyet garantált sikerrel el ne intézne Bucarestiben KÜNSTLER VIZUMIRODA

Arad, Bul. Regina Maria 22. : Dácia szállóval szemben. : Telefon 86.